

Báránd Községi Önkormányzat

Gazdasági program 2019-2024

Készítette: Dr. Kovács Miklós polgármester
2020. január

Bevezető

Az Önkormányzat feladatai és jövője

Magyarország Alaptörvényének 31. cikkelye rögzíti, hogy a helyi közügyek intézése és a helyi közhatalom gyakorlása érdekében helyi önkormányzatok működnek. A helyi önkormányzás, tehát a helyi ügyek intézése a település lakosainak joga, hiszen ezen keresztül közvetve jut érvényre az állampolgári felelősségérzet és bontakozik ki az alkotó együttműködés a helyi közösségen belül. Mindezen feladatok koordinálására és szervezésére, a demokratikus alapjogok gyakorlására, a helyi közakarat érvényesítésére jöttek létre az önkormányzatok, köztünk településünké is. A Magyarország helyi önkormányzatiról szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (*továbbiakban: Törvény*) 116. §-ában rögzíti az Önkormányzat képviselő-testülete számára a hosszú távú fejlesztési terv, gazdasági program megalkotását, mely

választási ciklusokhoz köthetően, vagy azt meghaladóan rögzíti a település által követendő és kitűzött célokat, stratégiákat és feladatokat, természetesen a költségvetési források figyelembe vételével, azok alakításával, a feladatfinanszírozás lehetőségeivel. Ezen program határozza meg és jelöl ki azt az utat, melyet a település, s ezáltal lakosai követni kívánnak, melyhez tartják magukat és mely irányt mutat, nemcsak a ciklusokhoz igazodóan, hanem hosszútávon is. Fontos és nélkülözhetetlen szempont a program megalkotása és megvalósítása során a helyi társadalmi, gazdasági és környezeti, szociális adottságok vizsgálata, a település eltérő összetételének figyelembe vétele. Hiszen a Törvényben meghatározott alapvető szolgáltatások biztosítása csak ezen szempontok és igények figyelembe vételével eszközölhető és biztosítható.

“Magyarország megújulásához az élet minden területén változtatnunk kell, el kell hárítani az akadályokat, le kell dönteni a tabukat, amelyek a magyar emberek sikerének útjában állnak, és új lehetőséget kell nyitnunk mindazok előtt, akik dolgozni, vállalkozni akarnak, akik értékeket tudnak létrehozni.”

(Magyarország Miniszterelnöke 2011.)

Ez a gondolkodásmód lehet Báránd sikerének alapja is, s ezen gondolatsor alapján épült fel a korábbi ötéves ciklus s jelenlegi 2019-2024-es gazdasági program is.

Az Önkormányzatiság vonatkozásában ez volt az első “ötéves ciklus”, mely lehetőséget adott egy kicsit hosszabb távon is az egyirányú gondolkodás kifejtésére és megvalósítására.

A helyi gazdaság teljesítő képessége - *az országos tendenciát követve*- az előző öt éves ciklus kezdetéhez képest számokban mérhetően emelkedett, helyi adóerőképességünk növekedett, azonban ezen források még jelenleg is meglehetősen szűkösek, a fejlesztések és elképzelések megvalósulásához nem elegendők. Pozitív elmozdulás továbbá, hogy a Magyar Falu program megjelenésével megnyíltak olyan hazai források is, amelyek eddig nem voltak, s melyek a települések - *5000 fő alatti települések* -lakosságmegtartó képességét hivatottak szolgálni, s igazodnak az önkormányzati törvényben rögzített alapvető, kötelező feladatok fejlesztéséhez. Előttünk áll továbbá egy újabb Európai Unió fejlesztési forrás, melynek sorsa még bizonytalan, azonban a kormány szándékai szerint a ciklusban ismét teret szeretne biztosítani a Terület és Településfejlesztési Operatív Programokban megtestesülő fejlesztéseknek, alulról jövő kezdeményezéseknek, melyek szintén közvetlenül juthatnának el az olyan településekhez - *köztük hozzánk is* -, melyből az elmúlt években településünk több mint 400 millió forintnak megfelelő fejlesztéssel gyarapodhatott, százszázalékos támogatottság mellett.

A kormány a fejlesztési elképzeléseit a fejlesztő állam, a fejlődő magyar vállalkozások, az innováció és tudomány, digitalizáció és digitális fejlődés, az új energiapolitika, a fejlődő vidék, a területfejlesztés, a növekvő foglalkoztatás témakörében határozta meg, melyek kihatnak az Önkormányzatunk fejlesztési elképzeléseire is. Szükséges továbbá az önkormányzat sajátosságaira támaszkodva új lehetőségek keresése, a meglévő források ésszerű, költséghatékony és előirányzat szerinti kihasználása, hogy az Önkormányzat megteremtse a lehetőségét annak, hogy a kötelezően ellátandó feladatokon túl, akár önként vállalt feladatok, akár a települési prioritások is hosszútávon megvalósíthatóak legyenek. Mindezek elérése érdekében a 2019-es évben egy paradigmaváltás kötelezett be a településen épülő “ipari terület” megvalósítása által.

A képviselő-testület kötelezi magát, hogy a jelen gazdasági programban meghatározottakat figyelembe veszi minden gazdasági jellegű, a gazdálkodásra, a település működtetésére, fejlesztésére vonatkozó döntésnél, különös tekintettel az éves költségvetési rendeletek elkészítése és összeállítása során.

A gazdasági programban meghatározott célok eléréséhez a képviselő-testületnek az alábbiakra kell koncentrálnia:

- a célkitűzések egymásra épülő megvalósítása,
- a szükséges anyagi források és eszközök megteremtése
- pályázati források kihasználása
- A gazdasági potenciál, a jelenlegi gazdasági teljesítőképesség maximális kihasználása.

Báránd település jelene és múltja

Báránd elhelyezkedése

Báránd község Hajdú-Bihar megye bihari részének legnyugatibb települése, az ún. „Háromföld”: a Nagysárrét, a Hajdúság és a Nagykunság szegletében húzódik meg, Debrecentől kb. 50 km-re.

Közigazgatási területe: 4.256 ha (kb. 43 km²)

Lakosainak száma: 2611 fő (2019. adat)

Határai: észak: Kaba, kelet: Tetétlen, Földes, Sáp, dél: Bihardancsháza, Nagyrábé, Biharnagybajom, Sárrétudvari, nyugat: Püspökladány

A község az elmaradott, halmozottan hátrányos települések közé sorolható. A településen halad át a 42-es számú főút, mely Budapest, illetve az ártándi határátkelő felé teremt közvetlen kapcsolatot. Debrecen felől a 4801 jelű összekötő úton érhető el legrövidebben a település. A Püspökladány-Biharkeresztes villamosítatlan nemzetközi vasútvonal a település északi határán halad át. Bárándot rendszeres autóbusz-közlekedés köti össze Püspökladánnyal és Földessel.

A települési ingatlanok száma: 1141 db.

Infrastrukturális helyzet

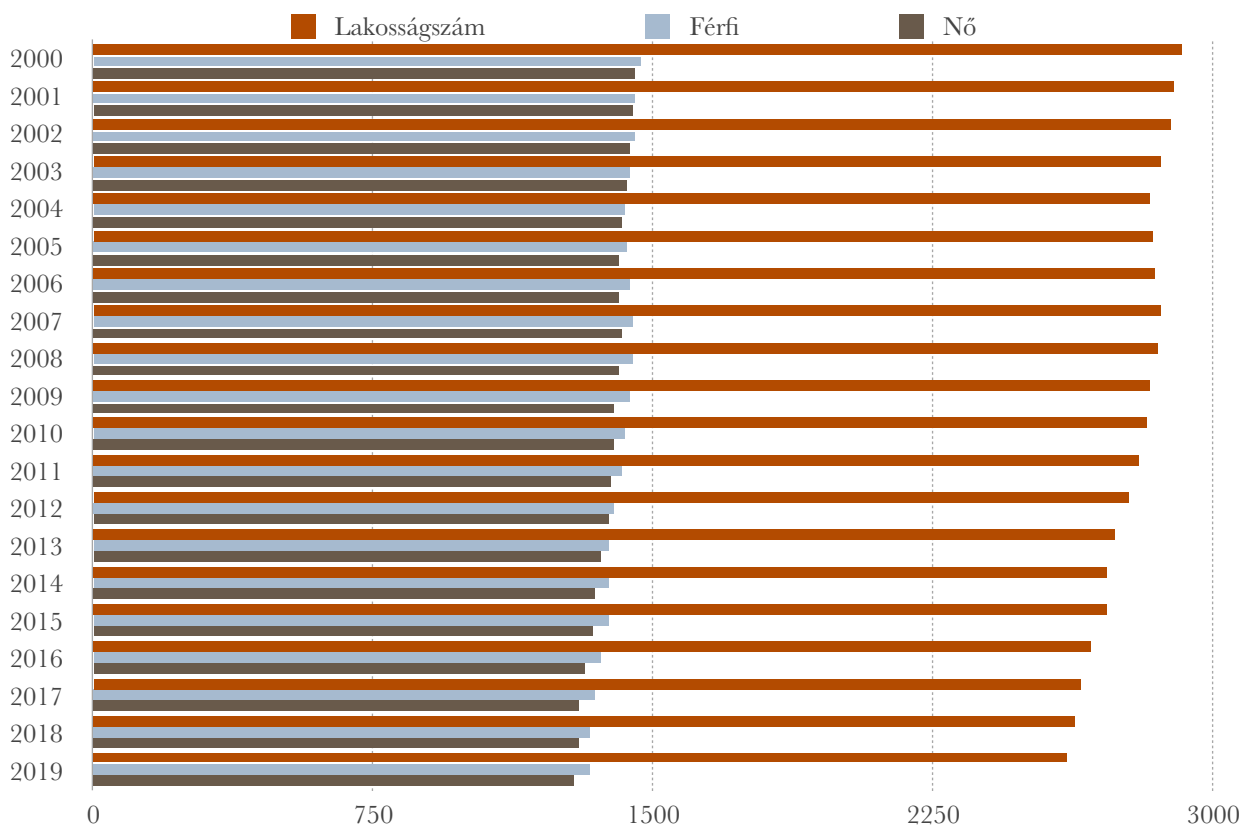
A község infrastrukturális fejlettségi szintje elmarad a megye községeit jellemzőktől. A 2014. évben lezajlott csatornázást követően a szennyvízszállítás infrastruktúrájának kiépülésével teljesnek tekinthető az infrastruktúra. A vízhálózat 2014-ben szintén felújításon és átalakuláson esett át, az agglomerációs kapcsolatnak köszönhetően Kaba -Tetétlen községekkel közös rendszerben és közös üzemeltetővel valósul meg. Az ivóvíz minősége a fejlesztéseket követően az uniós normáknak és a hazai szabályozásoknak megfelelő.

Belterületi csapadékvíz hálózata közel 5,6 km hosszú. A községet északról a Báránd-Futakréti, nyugatról a Báránd-Farkasvölgyi csatorna közelíti meg, délről pedig az Eszteró-csatorna határolja, a mellette húzódó agyaggödörrel. Ezek a külterületi csatornák befogadói a település felszíni vizeinek. A község belterülete 216 ha, ebből 63,4 hektárnyi belterület vizeit tudja fogadni a Báránd-Farkasvölgyi-csatorna, 60,0 hektárnyi terület vizeit a Báránd-Futakréti csatorna, illetve 90,7 ha-nyi terület víztelenítését oldja meg az Eszteró-csatorna. Ez összesen 214,1 ha, mely közel 2 hektárral kevesebb, mint a község belterülete, de optimális esetben alkalmas az esővizek levezetésére. A meglévő csatornák folyamatos karbantartás alatt állnak, újak kiépítése folyamatosan történik. 2019-ben fejeződött be a Terület- és Településfejlesztési Program keretein belül közel 3,3 km hosszú árokelemekkel bélelt csatornaszakasz kiépítése a település ÉNY-i részén, egy átemelő szivattyútelep kiépítésével, mely ezen településrész belvizeit vezeti le az Eszteró -csatornába. (5-0-0 Bocskai u., Dózsa György u., Kossuth u., Nagy L. u. , 5-1-0 Dózsa György u., 5-1-1 Mátyás utca, 5-1-2 Dózsa György u., Mátyás utca, 5-2-0 Dózsa György, Akácfa, 5-4-0 Akácfa, 5-5-0 Báthory u., 5-6-0 Mátyás u., 5-9-0 Nagy L. U., 4-6-0 Nagy L. u.)

Így pillanatnyilag elmondhatjuk, hogy a település csatornái közül mindegyik rendelkezik levezető csatornával, a településen lévő belterületi csapadékvíz elvezetésre kerülhet.

A területen gázellátás vonatkozásában jelenleg az NKM Energia Zrt. működik, mint gázszolgáltató. A lefedettségi területet mutató rajzokból látható, hogy a belterület 95 %-a földgázzal ellátott. A hálózat viszonylag új, ezért rekonstrukciós igény nem várható a közeljövőben. Az újonnan beépítésre szánt lakóterületek gázigénye a környező meglévő gerincezetésekről ellátható. A kormány törekvéseinek köszönhetően, 2017. július 01. napjától a közműsatlakozások kiépítésében jelentős kedvezmények, bizonyos esetekben ingyenesség is bevezetésre került, mely jelentősen növelte a gázhálózat további kiépítését és az ingatlanok hálózatra történő csatlakozását.

A település közúthálózata eléggé elhanyagolt. A közel 20 km-es szakasz nagy része még mindig földút, vagy kismértékű alappal ellátott szört alapú út. A községben az aszfaltozott

utak a közutak 41 %-át teszik ki, a kavicsos szánt utak az összes útszakasz 6%-a, és az összes közút 52,6%-a földút. Sajnos a közlekedési infrastruktúra fejlesztésére saját forrás hiányában nem igazán volt lehetőség az elmúlt években, csupán a meglévő állapotok fenntartására és konzerválására. 2019-ben egy hazai forrás keretében sikerült közel 1 km-nyi aszfaltozott útszakaszt felújítani, új építésére azonban csak pályázati források bevonásával nyílhatna lehetőség. Az elmúlt bő egy évtizedben azonban, önkormányzati fenntartású utak építésére ilyen jellegű forrásallokáció nem történt. A település főútvonala, a 42-es számú főút vonal 2006-os felújítását követően a 2020-as évben ismételt felújításra kerül a település belterületén lévő közel 2,5 km hosszúságú szakasz a Magyar Falu programnak köszönhetően, mely részben segíteni fogja az itt élők komfortérzetét, ugyanakkor az M4 autópálya megépítése hozhat majd végső megoldást a közlekedési helyzet rendezésére.

Báránd demográfiai mutatói

Demográfiai mutatóit illetően sajnos meg kell állapítani, hogy a település előregedő, folyamatosan csökkenő létszámot mutató település. Az elvándorlás mértéke mellett elhanyagolható a településre költözők száma, illetve a helyben maradók mértéke. A fiatalok helyben tartása a gazdasági környezet ugrásszerű fellendülésével, a szociális és infrastrukturális fejlesztésekkel, a köznevelési intézmények magas színvonalú ellátásával

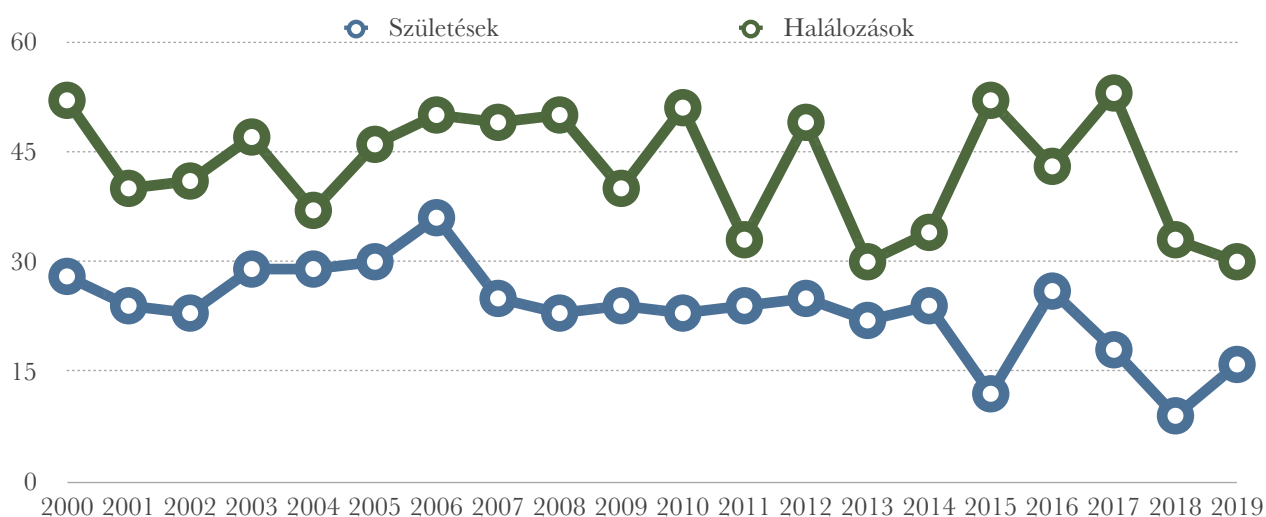
megoldható lenne, azonban ezen soktényezős folyamat megoldása rövid időn belül égető problémává válhat a település megmaradása érdekében.

Lakosság szám alakulása 2000-2019

A fenti grafikon is jól megfigyelhető, hogy településünk népesség számának alakulására 1990 óta a folyamatos csökkenés jellemző, a lakosok száma egyre kevesebb. Ezen lakosság szám csökkenés megállítása folyamatos célkitűzés a település vezetői előtt. Összességében elmondható, hogy a lakosság elöregedő. Az életüket itt leélők, és az utóbbi évek nyugdíjas beköltözői is elsősorban egyedülállóak, családi segítség nélküliek.

A beköltöző fiatalok csoportja, sokszor kényszerköltözők. Előző lakóhelyükön anyagi gondokkal küzdők, ezáltal itt frusztráltak, zárkóztak. Jellemző, hogy álláskeresők, és nagy családok. A kormány családpolitikájának az elmúlt években egy- két család kivételével nem igazán volt haszonélvezője, a település adottságai a kedvezményezett kör ellenére sem kedvezőek egyelőre az itteni fiatalok, vagy beköltözők számára. Demográfiai kihívás lesz az elkövetkező 15-20 évben, hogy hogyan állítható meg vagy egyáltalán lassítható ezen folyamat.

Születések és halálozások száma 2000-2019

A születések számát illetően megállapítható, hogy a több éves stagnálás után 2018-ban mélypontra érkezett, mely mélypont bízunk benne a családpolitikai intézkedéseknek köszönhetően elbillen pozitív irányba. Némi javulás már a 2019-es évben látható is volt, azonban ezen születésszám az állandó lakosság szám megtartásához még kevés. A halálozások száma az elmúlt két évben jelentősen csökkent, ami szintén bizakodásra adhat okot.

A település lakosainak korösszetétele 2014- 2019 között

év	0-19 éves férfi	0-19 éves nő	20-59 éves férfi	20-59 éves nő	60 év feletti férfi	60 év feletti nő
2010	288	287	852	761	285	349
2011	278	284	835	750	293	358
2012	265	278	828	733	303	368
2013	253	277	826	697	298	383
2014	250	264	820	685	306	392
2015	253	262	810	685	316	391
2016	247	258	788	668	320	391
2017	239	250	782	668	322	382
2018	244	253	771	647	315	403
2019	239	244	772	635	317	404

A településen élők szociális helyzete

A községre a mezőgazdasági termelés a jellemző, sajnos azonban napjainkra egyre kevesebb ember számára nyújt megélhetési lehetőséget ez az ágazat, a kor előrehaladtával bekövetkező gépesítéseknek, továbbá a különböző társadalmi rétegek munkához való hozzáállásának köszönhetően. Mindemellett a foglalkoztatás területén egy újkeletű problémával, a munkaerőhiánnyal is szembe kell nézni a jelenkor vállalkozásainak, foglalkoztatóinak. A humán erőforrás - munkára képes, esetleg szakképzett- létszáma jelentősen lecsökkent az elmúlt években, a gazdaság teljesítőképessége és volumene, a társadalom erősen urbanizálódó folyamata felszívta a munkára képes kínálatot, a városokba koncentrált a munkaerőt, ami

jelentős hiányt okozott például a településen is, a helyi foglalkoztatók számára. Lényegesen lecsökkent az álláskeresők létszáma, a szociális ellátást igénybevevők száma.

Szociális ellátási formák alakulása

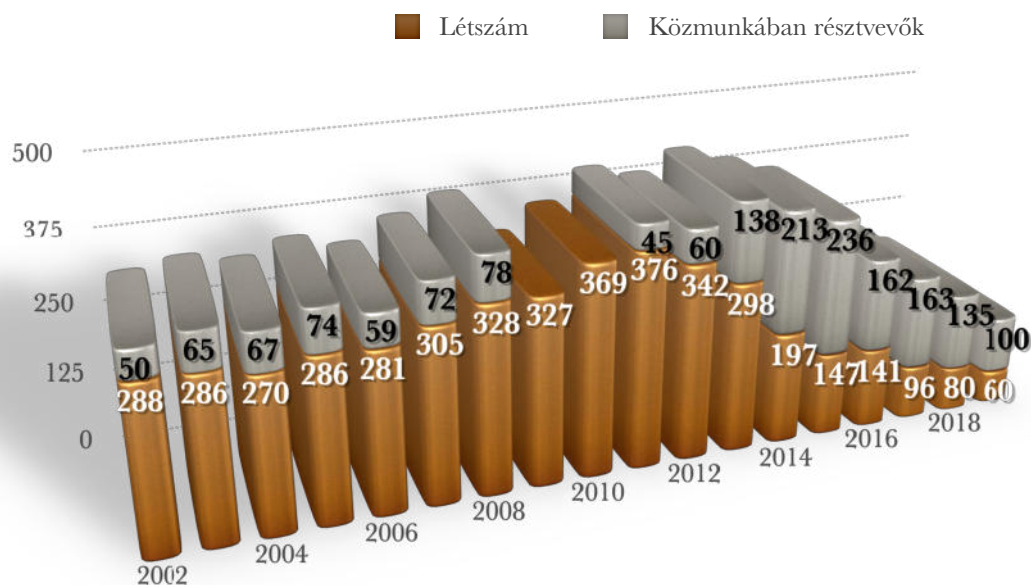
A Szociális törvényben rögzített pénzbeli, vagy természetbeli ellátási formák és azok felhasználása az elmúlt években az alábbiak szerint alakultak:

Évszám	Fht-ban részesülők száma	Rendszere s szociális segélyben részesülők	Lakásfenntartási	Átmeneti segély	Közgyógyellátás
2010	316	59	281	150	159
2011	212	89	267	97	183
2012	243	84	303	96	167
2013	234	74	273	80	28
2014	240	76	290	83	24
2015	182	47	269	60	13
2016	-	-	253	75	46
2017	-	-	232	65	53
2018	-	-	233	176	74
2019	-	-	157	91	54

A jogszabályi változások következtében a foglalkoztatást helyettesítő ellátások odaítélése a Járási Hivatalok hatáskörében kerültek.

A települési ellátórendszer 2014-ben új alapokra került, melyből megállapítható, hogy a szociális ellátórendszer is teljes mértékben próbált alkalmazkodni ahhoz az elképzeléshez, hogy a családosak, a gyermeket nevelők kerüljenek előtérbe -ezzel is gátolva az elvándorlást-mindamelllett, hogy a nehezebb anyagi helyzetben lévő időseink számára is biztosítsunk alternatívát azon esetre, ha esetleg az állami ellátórendszer nem ad lehetőséget. Új ellátási formákat vezettünk be, pl. babcsomag, intézménykezdési támogatás, adósságkezelési szolgáltatás, rendkívüli települési támogatás, közüzemi települési támogatás, melyek elsősorban az ellátórendszer tagjainak, főleg a gyermeket nevelőknek, s a szociálisan nehéz helybe kerülőknek nyújtanak segítséget. A szociális problémák, a társadalmi elégedetlenség, az adósságcsapdák kezelése folyamatos, ugyanakkor sokszor eseti jellegű.

Regisztrált álláskeresők száma 2002-2019

Beszédes a fenti kimutatás is, mely a regisztrált álláskeresők és közmunkában résztvevők arányát mutatja be az elmúlt 17 év távlatában. Az értékteremtő közmunkaprogramok megjelenését követő években - 2012- 2014- a rendszer óriási létszámokban foglalkoztatta - *viszaillesítette a munka világába*- a rendszerben lévőket. A gazdaság teljesítőképességének növekedése, a startmunka mintaprogramok *“rehabilitáló”* mivolta következtében ezt követően mind az álláskeresők, mind a közmunkában résztvevők száma egyenesen csökkent, s mára elmondható, hogy öt év távlatában közel 40 %-ra redukálódott. A munkaerőpiac most is jelenleg további tartalékokat keres, s próbálja a még meglévő szabad kapacitásokból felszívni, s pótolni a kieső szakembereket.

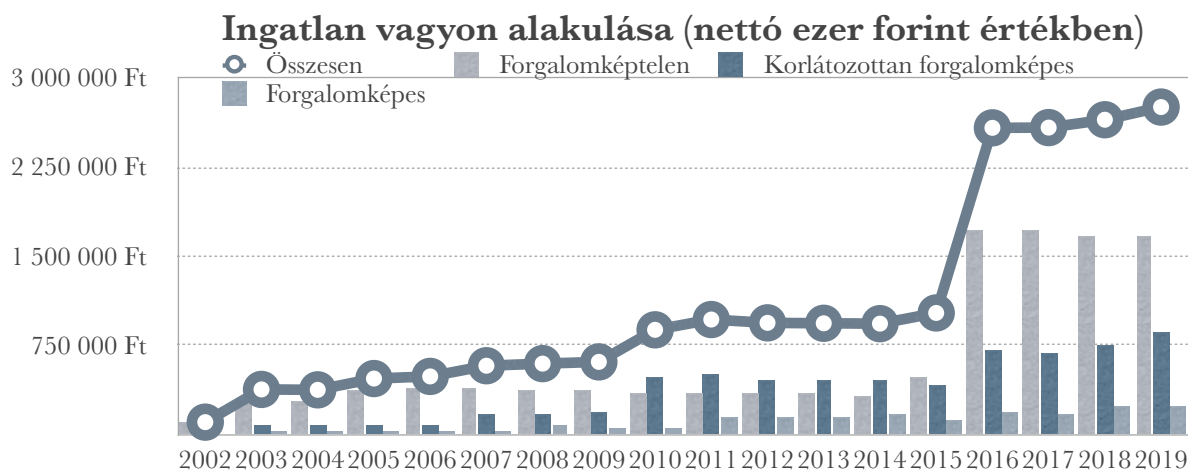
A település gazdasági helyzete

Báránd 2013. január 01. napjával jelentős állami konszolidáción esett át, mely lehetőséget teremtett arra, hogy a település a folyamatos nyomás alól fellélegezzen. A konszolidációval a falu közel 147 millió forintnyi hitelállománytól szabadult meg, mely a község nagyságához mérten jelentősnek tekinthető. A konszolidációt követően a település gazdálkodása kiegyensúlyozott, a feladatfinanszírozás rendszeréhez alkalmazkodó, hitel nélküli és az elmúlt években pozitív gazdálkodást mutató. Az előirányzat szerinti, takarékos és költséghatékony gazdálkodás, a pályázatok nyújtotta lehetőségek alapot teremtettek arra, hogy a 2014-2019 közé eső időszakban ne a napi működés problémái kerüljenek előtérbe, hanem a különböző célok és fejlesztési elképzelések megvalósításai. A pozitív gazdálkodásnak köszönhetően

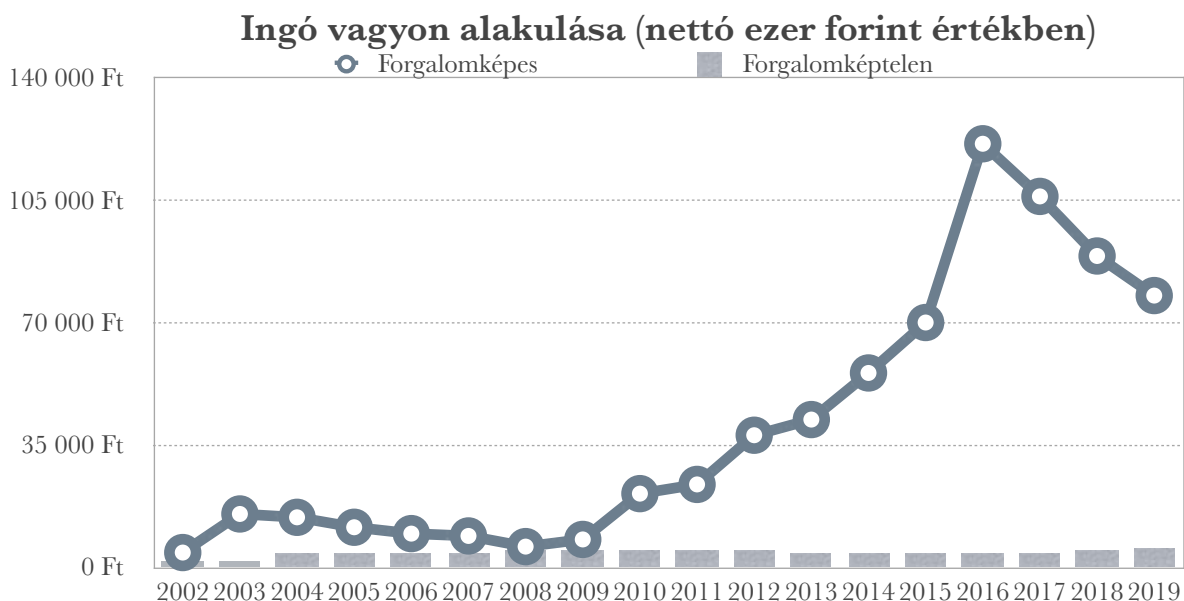
megteremtődött a lehetősége annak, hogy a település vagyona is folyamatosan gyarapodjon, önként vállalt feladatai bővüljenek, gazdasági potenciáljai javuljanak.

A település vagyona

A vagyonszerkezet az elmúlt években jelentősen módosult, a pályázati beszerzéseknek megfelelően lényegesen gyarapodott és átdimenzionálódott.

Az ingatlan vagyon összességében lényegesen az elmúlt öt évben nem változott, csak átalakult az önkormányzat vagyonrendelésében foglaltak szerint, az egyes vagyonelemek a nemzeti vagyonról szóló törvény értelmében formálódtak. Lényegesen befolyásolta a vagyongyarapodást az ingatlan vagyon esetében a víziközmű vagyon önkormányzat részére történő visszavétele, a szennyvízvagyon aktiválása, az évek alatt történő saját forrásból vagy közfoglalkoztatási pályázatból történő ingatlanok vásárlása, illetve az ingó vagyon gyarapodása a különböző pályázati lehetőségeken keresztül történő beszerzése (*közmunka, TIOP, TÁMOP, MVH, VP, TOP pályázatok*).

Az ingatlan vagyon folyamatos gyarapodása a 2016-os vagyonátadásokat követően egyenletes növekedést mutat, ami jól mutatja a település gyarapodását is.

A törzsvagyon részét képező vagyon részét képezi a 2016-os építésű *“Bárándi Tornaszoba”*, amely teljes mértékben hazai forrásból, kormányzati támogatással valósulhatott meg, s mely közel 200 millió forinttal növeli az ingatlan vagyont.

Az Önkormányzat pénzügyi helyzete

Az Önkormányzat pénzügyi, likviditási helyzetét az elmúlt kilenc évben az alábbiak jellemezték:

Hitelállomány alakulása (ezer Ft)	
2010	141 553
2011	170 000
2012	0
2013	0
2014	0
2015	0
2016	0
2017	0
2018	0
2019	50 000

A konszolidációt követően a jogszabályi környezet változása, a Kormány adósság keletkeztető ügyletekben, valamint a településeket érintő feladatfinanszírozás általi átalakításában való szemléletváltoztatása, továbbá a költséghatékony és takarékos gazdálkodás azt eredményezte, hogy Báránd a konszolidáció óta a működése fenntartása érdekében hitelt

nem vett fel, pénzmaradványai évről -évről növekedtek, likviditása kiegyensúlyozott volt.

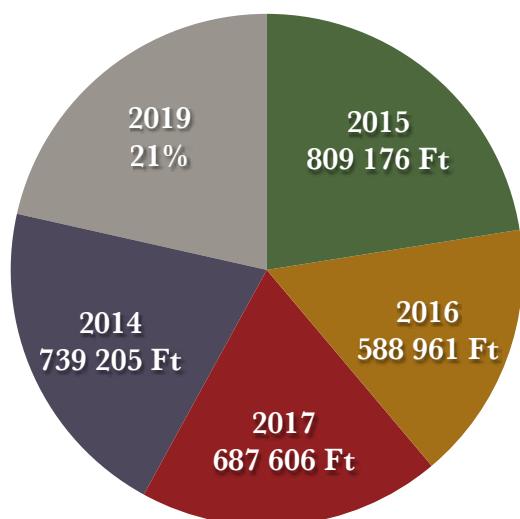
A működés finanszírozásához az államtól érkező kiegészítő támogatások is folyamatosan csökkentek, illetve stagnáltak. Az ÖNHIKI, 2015-től pedig REKI pályázatok eredményei a következőképpen alakultak:

ÖNHIKI támogatások (ezer Ft)	
2010	3 000
2011	20 555
2012	19 447
2013	8 587
2014	51 025
2015	8 180
2016	9 406
2017	4 076
2018	1 500
2019	3 921

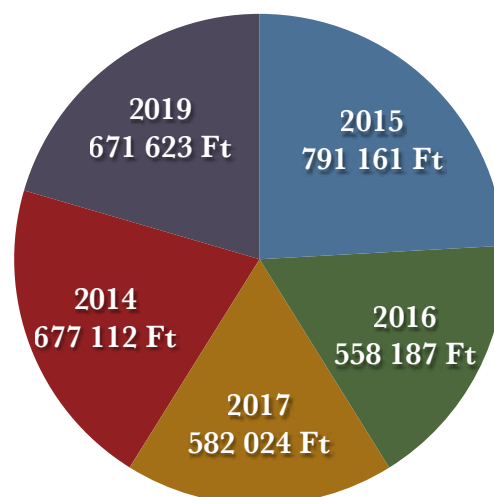
Az Önkormányzat pénzügyi helyzete tehát rendezett, működési hitel felvételére nem került sor, 2019-ben egy esetben került sor az utófinanszírozott fejlesztések megvalósításához éven belüli hitel felvételére. A költségvetés minden évben pozitív maradvánnyal zárt, mely maradványt a település üzemeltetési feladatok ellátására fordított az Önkormányzat. Az Önkormányzat likvid helyzete tehát megoldott, középtávon rendeződött. A fejlesztések finanszírozásához és továbbfejlesztéséhez saját bevételei erejéig tud hozzájárulni, így valósította meg önerőből pl. a közvilágítás korszerűsítését is a településen.

Az önkormányzat költségvetése az elmúlt öt évben az alábbiak szerint alakult:

Bevételi oldal 2014 - 2019

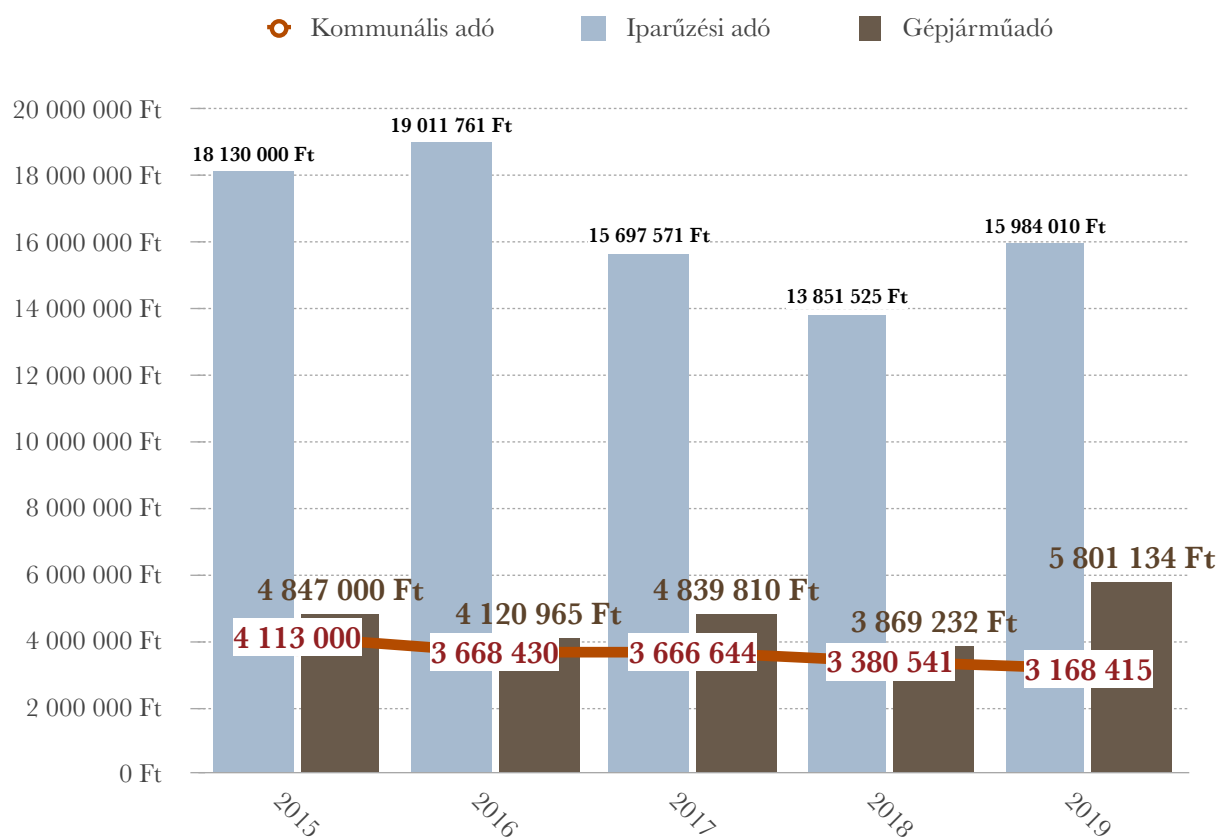
Kiadási oldal 2014-2019

Előirányzat (ezer Ft)	2015	2016	2017	2018	2019
Bevétel	809 176	588 961	687 606	739 205	772 840
Kiadás	791 161	558 187	582 024	677 112	671 623
Egyenleg	18 015	30 774	105 582	62 093	101 217

A költségvetések egyenlegei tehát az utóbbi öt évben is minden egyes esetben pozitívan alakultak, így költségvetésünk stabilizálódott és ez lehetőséget adott és ad arra, hogy a további fejlesztési céljainkat és önként vállalt feladatainkat el tudjuk látni.

Az alábbi tartalmazza az adóbevételek alakulását az elmúlt öt évben:

A fenti adatokból is jól látható, hogy a saját bevételek közül a helyi adók vonatkozásában egy folyamatosság figyelhető meg. A kintlévőségek kezelésére az Önkormányzat végrehajtási eljárásokat csak kezdeményezett, melynek következően az adózási morál javulása volt megfigyelhető. A vállalkozások iparüzési adóbefizetése is nagyjából azonos szinten - *gazdasági teljesítőképességük arányában* - teljesül minden évben, ami egy stabil háttérrel jelent az Önkormányzat költségvetésének. A gazdasági paradigmaváltás célja további vállalkozások letelepítése, hogy a helyi adóbevételek is arányosan növekedhessenek.

Megjegyzendő, hogy a gépjárműadó bevételek 60 %-a állami bevételnek minősül, s a maradék 40 %-a marad helyben az Önkormányzatnál, mint saját bevétel, azonban így megállapítható, hogy a gépjárművek száma a településen fokozatosan növekszik, ennek eredménye a növekvő adóbevétel is.

Fejlesztések 2014 -2019 között

A hivatkozott időszak a nagy fejlesztések, az alulról jövő kezdeményezések időszaka volt a település életében. A Területi és Települési Operatív Programok lehetőséget nyújtottak ebben az időszakban a település infrastruktúrájának, ellátórendszerének és gazdaságának fejlesztésére, melyeket kiegészítettek az egyéb hazai költségvetési forrásból és Vidékfejlesztési Forrásokból megvalósuló beruházások. Ezen pályázati források tették az elmúlt két évben a település költségvetési előirányzatait két alkalommal is 1 milliárd forint felettivé, s tették lehetővé a település ilyen léptékű fejlesztését.

Fontos kiemelnünk, hogy a településfejlesztési európai uniós és hazai forrásokon kívül a közfoglalkoztatási programok is óriási potenciált jelentenek és jelentettek a település képének, gazdasági életének fejlesztésében, az értékteremtő és megőrző képességük által.

A megkezdett, vagy megvalósításban befejezett projektek az alábbiak:

1.

Projekt megnevezése:	Szociális alapszolgáltatások fejlesztése Bárádon, 2016
OP név:	TOP
Pályázati kiírás megnevezése:	TOP-4.2.1-15-HB1 - Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának bővítése, fejlesztése
Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítélt összeg:	45 000 000 Ft

Támogatás aránya:	100%
-------------------	------

2.

Projekt megnevezése:	Használton kívüli épület energetikai korszerűsítése és közigazgatási funkciókkal történő felruházása Bárádon
Pályázati kiírás megnevezése:	TOP-3.2.1-15-HB1 - Önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése
OP név:	TOP
Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítélt összeg:	64 900 000 Ft
Támogatás aránya:	100%

3.

Projekt megnevezése:	Báránd község csapadékvíz elvezetésének korszerűsítése, a belvízzel veszélyeztetett területek infrastruktúrájának biztosításával
OP név:	TOP
Pályázati kiírás megnevezése:	TOP-2.1.3-15-HB1 - Települési környezetvédelmi infrastruktúra-fejlesztések

Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítélt összeg:	149 860 000 Ft
Támogatás aránya:	100%

4.

Projekt megnevezése:	Iparterület fejlesztése Bárádon, a gazdaság bővítése és a helyi foglalkoztatás növelése érdekében
OP név:	TOP
Pályázati kiírás megnevezése:	TOP-1.1.1-15-HB1 - Ipari parkok, iparterületek fejlesztése
Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítélt összeg:	200 000 000 Ft
Támogatás aránya:	100%

5.

Projekt megnevezése:	BÁRÁND KÖZSÉGI ÖNKORMÁNYZAT ASP KÖZPONTHOZ VALÓ CSATLAKOZÁSA
OP név:	KÖFOP
Pályázati kiírás megnevezése:	KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16 - Csatlakoztatási konstrukció az önkormányzati ASP rendszer országos kiterjesztéséhez
Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítélt összeg:	7 000 000 Ft
Támogatás aránya:	100%

6.

Projekt megnevezése:	"Varázspálca"
OP név:	EFOP
Pályázati kiírás megnevezése:	EFOP-3.3.2-16 - Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért

Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítelt összeg:	24 999 995 Ft
Támogatás aránya:	100%

7.

Projekt megnevezése:	
OP név:	EFOP
Pályázati kiírás megnevezése:	EFOP-3.3.2-16 - Kulturális intézmények a köznevelés eredményességéért
Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítelt összeg:	24 999 995 Ft
Támogatás aránya:	100%

8.

Projekt megnevezése:	Az általános iskola energetikai felújítása Bárádon
OP név:	KEOP
Pályázati kiírás megnevezése:	KEOP-5.7.0/15. Középületek kiemelt jelentőségű épületenergetikai fejlesztése
Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítélt összeg:	150 000 000 Ft
Támogatás aránya:	100%

9.

Projekt megnevezése:	Fotovoltaikus rendszer kiépítése Báránd Község Önkormányzat épületein
OP név:	KEOP
Pályázati kiírás megnevezése:	KEOP-4.10.0/N/14. Fotovoltaikus rendszerek kialakítása
Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítélt összeg:	17 592 784 Ft

Támogatás aránya:	100%
-------------------	------

10.

Projekt megnevezése:	A bárándi Polgármesteri Hivatal épületének energetikai korszerűsítése és külső rekonstrukció
OP név:	Vidékfejlesztési Program (VP)
Pályázati kiírás megnevezése:	VP-7.2.1-7-4-1-1-16 - A vidéki térségek kisméretű infrastruktúrájának és alapvető szolgáltatásainak fejlesztésére
Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítélt összeg:	47 437 192 Ft
Támogatás aránya:	100%

11.

Projekt megnevezése:	Elszármazottak találkozója - helyi termékek népszerűsítése
OP név:	Vidékfejlesztési Program (VP)
Pályázati kiírás megnevezése:	VP-19.2.1-17 - Helyi Fejlesztési Stratégiák megvalósítása
Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld

Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítélt összeg:	1 158 239 Ft
Támogatás aránya:	100%

12.

Projekt megnevezése:	Orvosi rendelő felújítása
Forrás:	Hazai forrás
Pályázati kiírás megnevezése:	Magyarország 2017. évi központi költségvetéséről szóló 2016. évi XC. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 3. mellékletének II. 2. a), b) és c) pontjában szabályozott Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása jogcím
Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítélt összeg:	22.539.521,-Ft
Támogatás aránya:	95%

13.

Projekt megnevezése:	Útfelújítás
----------------------	--------------------

Forrás:	Hazai forrás
Pályázati kiírás megnevezése:	Magyarország 2018. évi központi költségvetéséről szóló 2017. évi C. törvény (a továbbiakban: Kvtv.) 3. mellékletének II. 2. a), b) és c) pontjában szabályozott Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása jogcím
Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítelt összeg:	14.702.246,-Ft
Támogatás aránya:	85%

14.

Projekt megnevezése:	Konyhafelújítás
Forrás:	Hazai forrás
Pályázati kiírás megnevezése:	Kötelező önkormányzati feladatot ellátó intézmények felújítása, fejlesztése
Projekt helyszíne (régió):	Észak-Alföld
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Megítelt összeg:	126.975.128,-Ft

Támogatás aránya:	95%
-------------------	-----

15.

Projekt megnevezése:	Közvilágítás korszerűsítés
Forrás:	Saját forrás
Pályázati kiírás megnevezése:	-
Projekt helyszíne (régió):	-
Projekt helyszíne (megye):	Hajdú-Bihar
Projekt helyszíne (település):	Báránd
Bekerülési összeg:	69.372.455,- Ft
Támogatás aránya:	0 Ft

A település életében nemcsak az önkormányzat által megvalósításra került projektek a kiemelkedőek, hanem egyéb szervezetek, civilek és a gazdasági élet további szereplői, a munkáltatók szerepe is fontos. Ezen időszakban az általuk megvalósított és elnyert pályázati összegek is több százmilliós nagyságrendet képviselnek, mellyel hozzájárultak a település fejlődéséhez és formálásához. Kiemelésre érdemes még továbbá az állami forrásból finanszírozott közmunka program pályázat, mely az elmúlt években szintén több száz millió forintnyi támogatást - *munkabér, járulék és egyéb anyag és eszköz támogatást* - jelentett és nagyban hozzájárult a település infrastruktúrájának fejlődéséhez, a foglalkoztatási ráta növeléséhez, továbbá a munkanélküliek szemléletformálásához, a települési vagyon növekedéséhez.

Gazdasági programelemek

2019- 2024

- 1) Költségvetési gazdálkodás és vagyongazdálkodás
- 2) Településfejlesztés, infrastruktúrafejlesztés
- 3) Munkahelyteremtés
- 4) Családtámogatás és fiatalok, idősek és szociálisan rászorulóknak támogatása és segítése
- 5) Adópolitika
- 6) Közszolgáltatások, közigazgatás
- 7) Demográfiai kihívások

Az Önkormányzat gazdasági programjának fő célkitűzése és mindenek felett álló célja, hogy a település az elkövetkező öt évben is hasonló ütemben fejlődjön, s olyan életminőség javító és munkahelyteremtő, jóléti beruházások létesüljenek, amelyek a település életét alapvetően meghatározzák, az itt élők igényeit és elvárásait figyelembe vegyék, és minden területen előre mozdítják a falut.

Mindazonáltal a Képviselő -testületnek alapvetően figyelembe kell vennie, hogy a pályázati források kiaknázása csak minimális erőforrások bevonásával, a lakosság kötelezettségvállalásának mellőzésével valósíthatóak meg, a projektek százszázalékos támogatottsága mellett, ahogy ez az elmúlt öt évben is történt.

Továbbá figyelemmel kell lennie arra, hogy a fenntartási kötelezettség időtartama alatt az indikátor számokban vállalt kötelezettségeket teljesíteni tudja, erre megfelelő forrást és kapacitást különítsen el.

Mindezeket figyelembe véve a település a jogszabályi követelményeket is figyelembe véve - *hitelfelvétel nélküli, vagy támogatásmegelőlevezési hitelekkel kalkulálva* - rövid, hosszú és középtávú fejlesztési elképzeléseket kell, hogy kitűzzön maga elé, s nemcsak egy évre, hanem a ciklus időtartamára és még távolabbi időintervallumra határozza meg az ellátandó feladatait.

Ezen feladatok és elérendő célok a fentebb hivatkozott hét pontban megjelölt, s a település életét befolyásoló célkitűzések.

1) **Költségvetési gazdálkodás és vagyongazdálkodás**

A település költségvetésének a jogszabályok erejénél fogva *“nullszaldósna”* kell lennie, tehát mind a bevételi, mind a kiadási előirányzatok főösszegének meg kell egyeznie. Az elmúlt évek költséghatékony és előirányzat szerinti gazdálkodásával ez az elkövetkező öt évben is fenntartható kell, hogy legyen. A feladatfinanszírozás rendszerének finomhangolása folyamatos, így lassan az egyes szakfeladatokra juttatott támogatások elérik a tényleges kiadási szinteket, a költségcsökkentésre tett erőfeszítések elérik céljaikat, így gazdálkodásunk az elkövetkező öt évben fenntartható és működő lehet. Fontos szem előtt tartani, hogy ne legyenek *“felesleges”*, nem elsősorban a kötelezően teljesítendő feladatokhoz kapcsolódó kiadások és minden önkormányzati intézmény saját gazdálkodásával segítse a település költségvetésének egyensúlyban tartását. Ezen célok az elmúlt években érvényesültek, azonban az egyes intézményi gazdálkodások önállósága nem volt kidomborítva kellőképpen, ezért erre nagyobb hangsúlyt fektetünk az elkövetkező öt évben.

Az egyes feladatokra elkülönített saját források, a saját bevételek terhére teljesítendő kifizetések minimalizálása, míg a maradványértékeken való fejlesztések elősegítése az elsődleges cél. Lehetőség szerint a közhatalmi bevételek maximalizálása, a pályázati források bevonása és ezáltal a vagyongyarapodás előtérbe helyezése a cél, azáltal, hogy a kiadási oldal a megfelelő színvonalú szolgáltatások, alapfeladatok teljesítése mellett a lehetőségekhez képest minimalizálódjanak.

A költségvetésünk az elmúlt öt évben a pályázati forrásoknak köszönhetően óriási volumenű felhalmozási forrásokat tartalmazott, mely köszönhető volt az európai uniós, a hazai és egyéb finanszírozási formáknak. A 2019- 2024 időszak a következő Uniós ciklusra való felkészülés, előkészület, a Magyar Falu program nyújtotta lehetőség kihasználására, illetve a különböző kiemelt kormányzati programok nyújtotta lehetőségekre koncentrálódik, melyek remélhetően tovább növelhetik a település vagyonkataszterét és forrásait. Új kihívást jelent a költségvetés szempontjából a *“pandémiás”* helyzettel kapcsolatos feladatok ellátása és az ahhoz kapcsolódó szabályozások, költségek tervezése és előre nem láthatósága.

Költségvetési kitekintő

Bevételek (MFt)	2020	2021	2022	2023	2024
Adóbevételek	22,8	29	29	29	29
Mérlegfőösszeg	670	600	610	650	800

Óvatos becsléssel tudjuk csak azt mondani, hogy az adóbevételeink nőhetnek az elkövetkező években, azonban az *“ipari terület”* nyújtotta lehetőségek, az oda betelepülő vállalkozások adója, s amennyiben lehetőség és értelme lenne a későbbi bővítésnek a további bevételek növelhetnék a potenciális bevételek, mindamellet, hogy a jelenleg működő vállalkozások továbbra is prosperálnak a településen.

A vagyon csökkentése és szándékos elidegenítése csak és kizárólag *“ultima ratio”* jelleggel vetődhet fel, egyebekben a vagyongazdálkodási jogszabályok betartása, a vagyongyarapító gazdálkodás és a jó gazda gondossága jellemezte eddig is az Önkormányzatot, s jellemzi az elkövetkező években is. Az egyes vagyonelemek állagának megóvása, lehetőségekhez képest fejlesztése és felújítása, továbbá a jogi és pénzügyi keretek közötti hasznosítása és használatba adása az elsődleges cél.

Az önkormányzat törzsvagyona a nemzeti vagyon azon része, amely közvetlenül a kötelező önkormányzati feladatkör ellátását vagy hatáskör gyakorlását szolgálja, s amely

- a) a nemzeti vagyonról szóló NV. tv. 5. § (3) bekezdése értelmében kizárólagos tulajdonát képező nemzeti vagyonba tartozik,
- b) nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon (*forgalomképtelen törzsvagyon*)
- c) korlátozottan forgalomképes vagyonelemek.

Törzsvagyon részét képező önkormányzat kizárólagos tulajdonát képező nemzeti vagyon

- 1.) Közutak, terek, parkok és műtárgyaik
- 2) Vízvezető árkok és csatornák:
- 3.) Külterületi utak (*földutak, zártkerti utak*)
- 4.) Külterületi árok, csatorna, töltés.

Nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű nemzeti vagyon

1. Községháza Báránd, Kossuth tér 1.
2. Köztemető
3. Szeméttelep
4. Köztéri műalkotások (szobrok, emlékművek)

Korlátozottan forgalomképes ingatlanok:

- 1.) Középületek
- 2.) Intézmények
- 3) Egyéb ingatlan

Mіндеzen vagyonelemek megtartása, felújítása vagy karbantartása és elidegenítési tilalma az elsődleges. Az egyéb ingatlanok esetében a közel 17 hektárnyi termőföld ésszerű keretek közötti - *közmunkaprogramok* - felhasználása és saját hasznosítása elsődleges. Jellemzően elmondhatjuk, hogy az Önkormányzati intézmények és vagyonelemek az elmúlt öt évben teljeskörű felújításon, korszerűsítésen és értéknövelő beruházásokon mentek keresztül, így azok állagának megőrzése az elsődleges cél. Illetve további környezeti energiafelhasználások, alternatív energia felhasználási lehetőségek kiaknázása tovább javíthatja az Önkormányzat mérlegegyensúlyát.

A korszerűsítések következtében várható költségmegtakarítások az elkövetkező években jelentkeznek az Önkormányzat büdzséjében. A vagyongyarapítása további távlati cél, hiszen ha csak a közmunkaprogram fenntarthatóságát és fejlődési lehetőségeit vesszük alapul szükséges a további ingatlan, vagyon fejlesztés és beruházás biztosítás. A forrásallokáció és maradványelhasználás, valamint a pályázati forrásfelhasználás céljait elsősorban a települési vagyon gyarapítása kell, hogy legyen.

2) Településfejlesztés, infrastruktúrafejlesztés

A településfejlesztés területén több olyan jellegű fejlesztés szükséges, - *nemcsak az elkövetkező öt évben, hanem hosszútávon is* - mely alkalmas arra, hogy a gazdasági szféra egyéb szereplői -*vállalkozások, aktív civil szervezetek, nonprofit társaságok* - számukra megfelelő gazdasági és infrastrukturális környezetet találjanak Báránd településen, érdemes és értékes legyen számukra a befektetés.

Mindez nem csak a fejlesztések és beruházások révén kell, hogy megvalósuljon, hanem átgondolt adópolitikával és különböző kedvezmények biztosításával, a településrendezési terv felülvizsgálatával és az Önkormányzat vállalkozói szférával való szoros együttműködésével.

A 2019-ben évben megvalósuló *“iparterület fejlesztés”* is lényegében már ennek előszele, hogy az Önkormányzat hogyan tud elsősorban **lehetőséget** teremteni arra, hogy Bárádon is *“érdemes legyen befektetni”*, hogyan lehet egy alapvetően mezőgazdasági beállítottságú településen más gazdasági területeket megvalósítani, azok számára potenciált jelenteni.

Az infrastruktúra fejlesztése az elmúlt években jelentős változásokon ment át, mondhatni teljekörűvé vált, hiszen a szennyvízcsatorna hálózat kiépülésével *“összinfrastruktúra”* rendelkezésre áll a településen.

Részbeni fejlesztésen ment keresztül a települési ivóvízhálózat, azonban annak további korszerűsítése indokolt, hiszen a régi vezeték hálózat lassan elöregedik, s cserére szorul, míg a

kisegítő infrastruktúra, a vonalas létesítmények és a közúti megközelíthetőség, mind a vállalkozások betelepülésének esélyeit növelik. Fontos mérföldkő lesz a 42-es belterületi útszakaszának fejlesztése, felújítása, illetve amennyiben az M4-es autótút Bp - Nagykereki közötti szakasza teljes mértékben megépülhet, annak kiaknázása, mely tovább növelheti a gazdasági potenciált és további lehetőségeket teremthet az ipari törekvések kiegészítésére, bővítésére.

Lökést adhat a vonalas létesítményen végrehajtandó villamosítás és korszerűsítés is mind a gazdaság szereplői, mind pedig a munkaerő mobilitása szempontjából. Fontos kiemelni a nemzetközi vasútvonalunk 2020-2021-es villamosítását is tehát, amely további alternatív fejlesztési lehetőségeket vet fel a település életében.

Településrendezési terv, településképi szabályozás

A település rendezési tervének felülvizsgálata az elmúlt ötéves ciklusban - *bizonyos település részeket illetően, az aktuális fejlesztési igényeket figyelembe véve* - felülvizsgálatra került, azonban a jogszabályi követelményeknek megfelelő teljes körű megújítás indokolt és szükséges. A korábbi teljesítési határidők az ágazati szabályozások, a településképi szabályozás kialakítása okán csúsztak, azonban ebben a ciklusban végbe kell, hogy menjenek.

A településrendezési terv a településfejlesztés egyik alapidokumentuma, amely kijelöli a településen belül az egyes településrészek funkcióját, jellegét.

A Képviselő-testület feladata, hogy:

- biztosítsa a rendezési terv és a településfejlesztési célok harmonizációját,
- lépéseket tegyen a rendezési tervben szereplő fejlesztések megvalósítására.

Mind a településrendezési terv, mind a településfejlesztés egyik fontos feladata, hogy az a település számára ismert módon, a széles nyilvánosság biztosítása mellett történjen, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervek közül azok valósuljanak meg, melyek tényleg a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, az itt élők igényeinek fejlesztését szolgálják. A településen a nyilvánosság tájékoztatására kiemelt ügyekben lakossági fórumot szervezünk, illetve folyamatosan tájékoztatunk a helyi médiákon (*pl. honlap, facebook, hirdetőtáblák*) keresztül.

Új elemként jelent meg az elmúlt ciklusban a településképi szabályozás, a településképi kézikönyv, amely a település arculatát meghatározó szabályokat és iránymutatásokat tartalmaz az itt élők számára, hogy a település arculatát milyen módon képzelik el a távolabbi jövőben. A 2017-ben készült kézikönyvben meghatározásra kerültek a településképi jellemzők, a településképi egymástól jól elkülönülő településrészek és azok arculati jellemzői, a településképi minőségi formálására vonatkozó javaslatok, valamint a településképhez illeszkedő építészeti elemek, melyek egyúttal irányt is mutatnak az építkezni szándékozóknak. A település lakossága, a helyi közösségek több körön keresztül végig gondolhatták azt, hogy milyen

környezetben szeretnének élni, hogyan őrizték meg és fejlesszék Báránd építészeti arculatát, kultúráját.

A településfejlesztés egyik sarkalatos pontja a helyi közutak fejlesztése és a meglévő közúthálózat karbantartása. Sajnos az európai uniós források a megelőző ciklusban nem biztosítottak forrásokat az Önkormányzat kezelésében lévő utak nemhogy építésére, de még karbantartására sem. Minden fejlesztés - *felújítás, karbantartás, kezelés* - hazai forrásból és saját erőből valósulhatott meg a településen az elmúlt ciklusban, s nagyobb volumenű útépítési forráskibocsátás sajnos az elkövetkező időszakban sem valószínűsíthető.

Mindazonáltal a kormány kiemelt céljai közé tartozik a közúthálózat fejlesztése, ezáltal az esetleges állami források biztosítása is, ami a Magyar Falu program keretein belül meg is indult 2019-ben. Ezen források azonban csak sok esetben részleges megoldásokat jelentenek majd a település önkormányzati kezelésű útjai vonatkozásában. A település közúthálózata elhanyagolt és alulaszfalozott, így ezen a területen van még hova továbbfejlődni.

Az Önkormányzat az állami feladatfinanszírozásból, a közfoglalkoztatás nyújtotta lehetőségekből és a helyi adóbevételek egy részéből éves szinten több millió forintot fordít közútfejlesztésre, a "**status quo**" fenntartására. Ezen összegből elsősorban a szórt útalapok készítése finanszírozható, továbbá a járdák felújítása és kivitelezése megoldható. Cél a ciklus végére a járdahálózat további felújítása, karbantartása. 2019-re elmondhatjuk, hogy a településen már nincs olyan utca, amely minden alapot nélkülözne, azonban sajnos a meglévő makadámurak állapota nagyon rossz, az éves költségkeret csak arra elegendő, hogy ezen nagy felületű útszakaszokat részben kiigazítsa az Önkormányzat. A meglévő úthálózat karbantartása, a kátyúzás is folyamatos kell, hogy legyen és éves szinten bizonyos forrást erre is el kell különíteni, ugyanis az aszfalozott útjaink állapota is folyamatosan romlik.

2019-ben a Szabadság utca egy szakaszát, és a Dózsa György utca - Árpád utca közötti életveszélyes részét tudtuk hazai pályázati forrásból korrigálni, azonban a meglévő aszfalt útjaink zöme lassan szintén hasonló állapotba kerül, ezért azok kezelése kiemelt célként kell megjelenjen a pályázatok figyelése körében.

Összegezőként megállapítható tehát, hogy a községben az aszfalozott utak a közutak közel egyharmadát teszik ki, míg a kétharmad még mindig csak makadám út, míg a minden zúzalékot nélkülöző földutak aránya minimálisra korlátozódott. A földutak esetében az elmúlt ciklusban közel minden szakaszon sikerült némi korrekciót, makadám alapot megvalósítani. A cél a következő ciklusban a folyamatos korrekció lehetőségének biztosítása, a források figyelése esetlegesen egyedi kérelmek benyújtása a kormányzat felé, ugyanis sajnos önerőből az infrastruktúra ilyen mértékű fejlesztése a minimális szabadon felhasználható helyi bevételekkel nem megoldott. Mindamelllett, hogy a bekerülési költségek magasak, a járulékos költségek - *tervezés, engedélyezés, forgalomtechnikai megoldások* - további viselhetetlen anyagi terhet rónának a településre.

Báránd belterületén elhelyezkedő közutak

Utcanév	közút hossza összesen	aszfalto zott	szórt	föld
Ady utca	252 m	0	252 m	0
Akácfa utca	331 m	0	331 m	0
Arany János utca	1208 m	0	1208 m	0
Árpád utca	323 m	0	0	135 m
Bajcsy -Zsilinszky utca	938 m	0	938 m	0
Báthori utca	309 m	0	0	309 m
Béke utca	265 m	150 m	115 m	0
Bethlen utca	303 m	0	0	303 m
Bocskai utca	690 m	0	0	690 m
Dózsa György utca	556 m	556 m	0	0
Honvéd utca	129 m	0	0	129 m
Hunyadi út	1424 m	1043 m	381 m	0
József A. utca	550 m	0	550 m	0
Kinizsi utca	493 m	0	493 m	0
Kölcsey út	773 m	773 m	0	0
Mátyás utca	501 m	0	501 m	0
Nagy Lajos utca	1470 m	1470 m	0	0
Nagy Sándor utca	410 m	0	410 m	0
Pacsirta utca	328 m	0	328 m	0
Petőfi utca	606 m	606 m	0	0
Raffay utca	219m	0	219 m	0
Rákóczi utca	1086 m	1086 m	0	0
Róna utca	467 m	0	467 m	0
Sport utca	424 m	0	424 m	0
Szabadság utca	1906 m	1361 m	545 m	0
Széchenyi utca	1412 m	0	1412 m	0
Szélmalom utca	321 m	0	0	321 m
Sziget utca	439 m	439 m	0	0
Táncsics utca	442 m	0	442 m	0
Úttörő utca	192 m	0	0	192 m
Vasút utca	1257 m	677 m	580 m	0
Vörösmarty utca	Magyar Állam tulajdonában, teljes hossz aszfaltozott			
Kossuth utca	Magyar Állam tulajdonában, teljes hossz aszfaltozott			

Külterületi útjaink közül a vidékfejlesztési programnak köszönhetően megújul a 42-es főúthoz csatlakozó sárrázók egy része, valamint méretében bővílni is fog, illetve néhány külterületi út bizonyos szakasza is. Megújításra kerül a Szociális Otthon felé vezető út is, mely évek óta problémát jelent az Otthonban dolgozók számára. Továbbá a Bocskai utca vége 184,61 méter, a temető felé vezető szakasz 100 méter, míg a Dózsa György utca vége a legelő irányába 200 méter hosszban. A Magyar Falu programnak köszönhetően a 42-es főút belterületi 2,5 km-es szakasza már 2020-ban teljes mértékben megújul. A Magyar Falu program belterületi útépítési részének köszönhetően további 3,3 km-es szakasz kaphat szórt kavicsréteget, mely megerősíti a meglévő felületet, s ad némi teherbíró képességet az érintett útszakaszoknak a település D-i részén.

Összességében a szám adatok önmagukért beszélnek, a község belterületi útinfrastuktúrája lényegesen eltér az országos szinttől, de ami a legfontosabb, a település lakosságának a minimum igényét sem elégíti ki.

A fejlesztési elképzelések megvalósításához szükséges mértékű anyagi eszközökkel nem rendelkezik Önkormányzatunk - *melyet tovább nehezít, hogy a gépjármű adó 40%-a marad csak a településen, míg az autók száma az elmúlt öt évben megduplázódott* - ezért a településfejlesztési elképzeléseink fontos eszköze a pályázati tevékenység.

A sikeres pályázatok érdekében:

- felelősöket kell kijelölni az Önkormányzat különböző szintű, jellegű pályázatok figyelemmel kísérésére,
- tervezési és megvalósítási folyamatok figyelemmel kísérése és elkészítése,
- ki kell alakítani és működtetni kell azt a rendszert, mely segíti a lakosság, valamint szervezetek és vállalkozók pályázati forrásokhoz való hozzájutását.

A közműhálózat fejlesztésére várhatóan a következő uniós fejlesztési ciklus - *“Környezeti és Energiahatékonysági Operatív Program”*, amennyiben ilyen lesz- forrás szolgálhat alapul a fejlesztési elképzelések megvalósítására.

Ezen fejlesztési elképzelések:

- ivóvízhálózat teljeskörű felújítása, a hálózat csőrendszerének teljes cseréje az üzemeltetővel közösen,
- a belvízelvezető hálózat fejlesztése és a belterületi vízvezető hálózat további felújítása

Kevés olyan középület van a településen, ami az elmúlt ciklusban nem újulhatott meg, azonban ami eddig került korszerűsítésre, azok fejlesztési lehetőségeinek figyelése kiemelt figyelmet érdemel. Nemcsak a felújítások, a korszerűsítések, hanem az energetikai fejlesztések

is jelentős szerepet kell, hogy játszanak a település életében, hiszen az energiaárak és az energia kiszolgáltatottság csökkentése is fontos feladat.

Kitűzött infrastruktúrális célok:

- Alternatív energiafelhasználás növelése középületeken (*Varroda, Közigazgatási Központ, Orvosi rendelő, Tornaszoba, Iskola, Védőnői szolgálat*)
- Az Önkormányzat további intézményeinek energetikai korszerűsítése: Polgárőrség épülete, Védőnői szolgálat, Tésztaüzem
- Bárándi Polgármesteri Hivatal komplex akadálymentesítése
- Régi művelődési ház komplett felújítása
- Az Önkormányzat balatongyöröki táborának további felújítása
- Közpark s köztér falu rehabilitációs felújítása
- Régi óvoda épületének idősek otthonává alakítása, tér rehabilitáció
- Önkormányzati lakások, lakóépületek szociális bérlakássá alakítása
- Fecskeházak kialakítása, a fiatalok helybentartása érdekében

3) Munkahelyteremtés

Bár az Önkormányzat elsődleges feladatai között nem a munkahelyteremtés és a munkahelyek létesítése állt, az elmúlt évek bizonyították, hogy a foglalkoztatás terén is úttörő szerepet kell, hogy az Önkormányzat betöltsön, tekintettel arra, hogy a munkanélküliek száma még tovább csökkenhessen a településen. Az Önkormányzat tehát minden eszközt megragad, hogy a munkanélküliséget csökkentse, a településen élők megélhetéséhez hozzájáruljon.

Cél: minden lehetséges megoldás felkutatása a munkanélküliség csökkentésére.

- helyi vállalkozások segítése a fejlesztési elképzeléseik megvalósítása és a foglalkoztatás megtartása, esetleges növelése érdekében
- vállalkozások számára az infrastruktúrális alapok megteremtésének lehetősége pályázati forrásokból
- betelepülő vállalkozások számára további lehetőségek teremtése
- a település lakóinak szemléletformálása, hogy a foglalkoztatást vállaló vállalkozási formákat és szervezeteket elfogadják és ne elítéljék
- a munkavállalók segítése a munkaerőpiacon való helytállást illetően (*pl. képzések, bölcsőde*)
- Önkormányzat intézményrendszerén keresztül a meglévő munkahelyeket fenntartja, lehetőség szerint bővíti

- különböző közfoglalkoztatási programok megvalósítása, értékteremtő közfoglalkoztatás fenntartása és lehetőség szerint “önműködő” nonprofit vállalkozássá fejlesztése
- vállalkozások számára a település vonzóvá tétele, kedvezmények és adópolitikai intézkedések meghozatala

Tovább szeretnénk fejleszteni és bővíteni a foglalkoztatottságot a településen, az általunk megkezdett módon. A feldolgozás területén megalkotott, egymásra épülő **feldolgozó rendszer továbbfejlesztése a megélhetést biztosító munkahelyek számának növelését** jelentik, nem csak idény jelleggel, hanem hosszú távon, éves szinten. A **Tésztaüzem jelenlegi kapacitásainak további növelése**, a termékek körének bővítése egy újabb termelési szint bevonásával, további munkahelyeket létesíthet. A gazdaságélénkítő program keretein belül megvalósuló fejlesztések s elképzelések is ezt a célt kívánják szolgálni.

Az ipari terület 2020-ban átadásra kerül a vállalkozások számára, így az effektív termelési tevékenységek megkezdése további lehetőségeket teremt a településen élők foglalkoztatására.

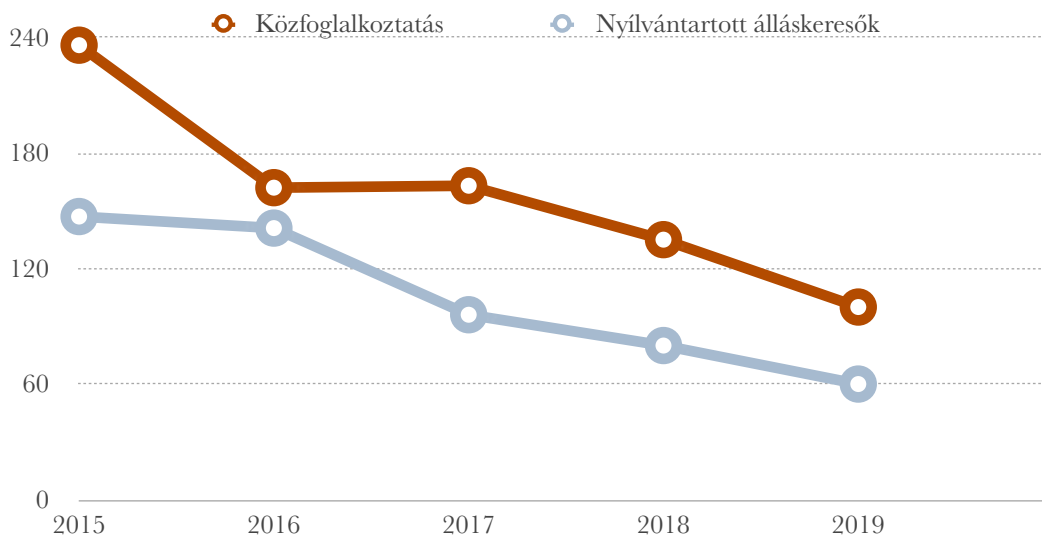
Amennyiben további bővítésre adódik lehetőség az egyenes arányosan növeli a munkahelyek számának bővítési lehetőségét.

Az Európai Uniós források 60 %-a gazdaság élénkítésére és fejlesztésére irányultak s irányulnak továbbra is - *infrastruktúra fejlesztésre és bérjellegű támogatások igénybevételeire is van lehetőség* - amellyel minden **segítség**et meg kívánunk adni településünk **vállalkozóinak**, hogy lehetőségeikhez képest pályázzanak, kapacitást bővítsenek, hogy ezzel is további munkahelyeket teremtsenek, s ezáltal fokozzák a településünk termelő erejét.

Tovább kell erősítenünk a helyi, prosperáló vállalkozókat, cégeket, hogy a megvalósításra kerülő projektekben még több szerepet vállalhassanak, ezáltal is foglalkoztassanak, **helyi kedvezményekkel** előnyösebb helyzetbe kerüljenek.

Közfoglalkoztatási koncepció 2019-2024

A **közmunka program** nyugodtan mondhatjuk az elmúlt években elérte célját, létszáma radikálisan csökkent, a foglalkoztatottak több mint fele visszakerült az elsődleges munkaerőpiacra a gazdasági viszonyok pozitív előremozdulásának köszönhetően. Továbbra is cél azonban a kormányzati elképzelésekkel összhangban, hogy a községünk vonatkozásában továbbra is mindenkinek legyen lehetősége munkát vállalni, amennyiben akar is dolgozni, ne csak idény jelleggel, hanem télen–nyáron, hosszú távon, arra az átmeneti időszakra, amíg az elsődleges munkaerőpiac nem tudja alkalmazni, vagy egészségügyi, egyéb szociális körülményei miatt ott nem tud munkát vállalni.

A foglalkoztatási adatokat is figyelembe véve, a jelenlegi adatokat elemezve megállapítható, hogy egy új - *kellemes* - kihívással kell szembe néznünk a közfoglalkoztatás terén is, hogy a munkaerőpiac felszívja a közfoglalkoztatásban lévőket, s a programok feltöltöttsége tovább csökken, az értékteremtő volta megkérdőjeleződik.

Az értékek továbbvitele érdekében az önfenntartás kidolgozása és működés piaci alapokra helyezése az elkövetkező öt év nagy kihívása. Az értékes közmunkaprogramok piacra jutását is előtérbe hozni és további lehetőségeket teremteni, további vállalozási kapacitásokat létrehozni, s a közmunkából kikerülők közül saját foglalkoztatottakkal fenntartani.

Együttműködésekkel kell kialakítani a helyi foglalkoztatókkal és meg kell találni a lehetőséget az általuk foglalkoztatottak munkahelyének megtartására, a továbbfoglalkoztatásuk feltételeinek megtartására, az idényjellegű munkák kiszélesítésére és a foglalkoztatók körének bővítésére.

A pályázati lehetőségeket maximálisan ki kell aknázni, a gazdaság élénkítő pályázatokat és lehetőségeket meg kell ragadni, biztatni a vállalkozásokat is, hogy mind az Európai Unió, mind a hazai forrásokat használják ki. A közfoglalkoztatási rentábilis ágainak vállalkozások számára történő átadása, kiszervezése, működtetésbe adása, a későbbi foglalkoztatásokért cserébe.

Helyi termelői kapacitásokat le kell kötni, az őstermelőket a termelői és feldolgozó körbe be kell vonni.

Az egyes pályázati lehetőségeket figyelembe véve, továbbá a piacon lévő foglalkoztatókat is megkeresve a lehetőséget biztosítani szükséges a rehabilitációs foglalkoztatásban résztvevők számára is.

A mezőgazdasági ágazat további fejlesztése, a meglévő kapacitások bővítése indokolt.

Az elmúlt években beszerzett eszközök és kapacitások számára százszázalékos kihasználtságot biztosítani, lehetőség szerint jövedelemtermelő tevékenységekké fejlesztéssel vagy az Önkormányzat saját vállalkozása által, vagy külsősök bevonásával.

A közfoglalkoztatás a település életében az elmúlt években a település üzemeltetés területén is jelentős erőforrásokat jelentett, ezeket a következő ciklusban is lehetőség szerint biztosítani, hogy ezen feladatok ne vesszenek el. Óriási kihívásokat jelent majd az elkövetkező ciklusban ennek mind a humánerőforrás, mind az anyagi erőforrás biztosításával.

4) *Családtámogatás és fiatalok, idősek és szociálisan rászorulóknak támogatása és segítése*

A munkahelyteremtés mellett fontos a településen élő családok, a fiatalok és idősek, valamint a szociálisan rászorulóknak támogatása.

Mindezeknek az Önkormányzat Képviselő-testülete számára elsődlegesnek kell lennie, minden társadalmi réteg számára a lehetőségeket biztosítani kell.

Az érintett társadalmi csoportok számára megvalósítandó cél:

- **adósságrendezési eljárás** szélesebb körű alkalmazhatóságának vizsgálata, kiterjesztése
- a **szociális célú tűzifa** támogatás biztosítása az állami támogatások függvényében, esetleg alternatív fűtési lehetőségek vizsgálata
- a **gyógyszerkártya és a méltányossági közgyógyellátás** jogosultsági feltételeinek további bővítése
- az idősek, egyedül élők és rászorultak számára a kész tervekkel és együttműködésekkel rendelkező **bentlakásos idősek otthonának** felépítése pályázati forrás igénybevételével
- forrásokhoz igazodó **életkörülmények javítását** szolgáló támogatások
- időseinkkel szociális párbeszéd kialakítása, kulturális programok szervezése, idős napjaikhoz segítségnyújtás megszervezése
- rászorult időseink **étkezéséhez való hozzájárulás** Önkormányzati támogatása

- fiatalok házások **első lakáshoz jutása támogatás** jogosultsági feltételeinek bővítése
- különböző önszerveződő körök alapítása, támogatása
- **családi és életkori kedvezmények** bevezetése szociális területen
- fiatalok és idősek számára további **képzések** szervezése /nyelvképzés a diplomához, számítástechnikai tanfolyamok/
- egészségtudatos élet kialakításához szükséges programok szervezése
- **nyári gyermekétkeztetés** és kedvezmények bevezetése az gyermekétkeztetésben
- ifjúságvédelmi felelősök kijelölése
- fecskéházak építésének lehetősége

A ciklus végéig a fentebb hivatkozott célkitűzések megvalósítása indokolt és elérendő, melyek egy része a szociális ellátórendszer átalakításával már bevezetésre is került. Ezek fenntartása és finomhangolása a ciklus végéig történik.

Az Önkormányzat fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának.

A szociális ellátások területén az Önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- a Képviselő-testület évente legalább egy alkalommal – *illetve központi jogszabályváltozások miatt szükség szerint* – felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét, valamint
- évente egy alkalommal beszámoltatja a szociális alapellátást végző intézményt tevékenységéről.
- települési munkaerő piaci- és értékrend közvetítő stratégia kialakítása: a településen mélyszegénységben élő, a munkaerőpiacról kiszorult, alacsonyan képzett lakosok felzárkóztatási lehetőségek kialakítása, mely elősegítheti a kialakult ellentétek feloldását is
- kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat.

A szociális rendszer 2015-ben lényegesen átalakult és átalakul, hiszen bizonyos feladatok önkormányzati szintről a járási hivatalok hatáskörébe kerülnek/kerültek, illetve a segélyezési formák teljes mértékben átalakultak. A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény alapjaiban változott 2015. március 01. napjával, azáltal, hogy az Önkormányzat hatáskörébe delegálta a szociális juttatások megállapítását, illetve a teljes

szociális ellátás koordinálását az úgynevezett települési támogatás bevezetésével. A költségvetési források a jelenlegi szociális feladatok ellátásához adottak, illetve jelenleg biztosítottak.

Az egyes ellátások várható alakulása előreláthatólag a ciklus végéig azonos mértékű, így minden évben azonos előirányzattal tervezhető.

A rendszer átalakításakor, a helyi szabályok megalkotásakor elsődlegesen az érintett társadalmi csoportok érdekeit és az Önkormányzat anyagi lehetőségeit szükséges figyelembe venni.

Óriási problémát okoz a település számára az elvándorlás, hogy a fiatalok, akik helyben a munkalehetőségek hiánya miatt nem találják meg boldogulásukat elköltöznek. Az elmúlt években elkezdődött a helyi fiatalok helyben tartásának, a munkahellyel rendelkezők segítségének kezelése. Lehetőséget kínált az Önkormányzat és a közreműködő intézményi, civil szervezeti kör, hogy munkahelyeket találjanak és helyben dolgozhassanak, még ha nem is szakmukát, hiszen képzettséggel, legalábbis piacképes képzettséggel csak kevesen rendelkeznek. Munkahelyek létesítését és a fiatalok folyamatos képzését, segítségét szem előtt kell tartanunk. Ugyanakkor fontos, hogy az életkörülményeiket is folyamatosan javítsuk és a formáljuk. Ilyenek a családok számára a kikapcsolódási lehetőségek, szabadidős programok biztosítása, a bölcsőde létrehozása és további fejlesztése, további játszóterek és sportolási, szórakozási lehetőségek kialakítása. A köztereink és parkjaink felújítása, vérfrissítése, hogy minden korosztály megtalálja benne magának a megfelelő helyet.

Kedvezményeket kell biztosítani az itt élők számára, a fiatal házások számára az első lakáshoz való jutás okán, vagy az átmeneti fizetési nehézségekbe ütköző családok esetén a segítségnyújtás (*adósságkezelés*) és a különböző, szélesebb körű ellátásokhoz való hozzájutás biztosítása.

A helyi kulturális életben való aktív szerepvállalásuk elősegítése, hogy ne csak a mindennapi életben, vagy a szürke hétköznapiakban állandósuljanak, hanem lehetőleg a közösségépítés folyamatába is bekapcsolódjanak. Önszerveződő köröket, azok működését előtérbe állítani, működésüket segíteni. Különböző panelbeszélgetésekkel párbeszédre hívni az itt élőket, akik igényeket megfogalmazzák a jelenüket és jövőjüket illetően.

Az egyes életkörülményekhez igazodó szociális ellátási formák fejlesztési lehetőségeinek megtalálása, források felkutatása az alkalmazhatóságuk realitása érdekében. Innovatív szociális ellátási formákat és lehetőségeket felkutatni, alkalmazkodni a XXI. század jelentette kihívásokhoz az érintett réteg vonatkozásában.

5) Adópolitika

Az Önkormányzat adópolitikai döntései alapvetően meghatározzák a településképet. Hiszen a kedvező adópolitika, a lakosok számára minél alacsonyabb terhek teszik vonzóvá a települést az itt élők számára, illetve esetlegesen az ide érkezők számára is. Nem is beszélve a vállalkozásokról, melyek napjainkban egyre inkább függenek az adópolitikai kedvezményektől, az egyes adónemek mértékétől.

Az időről -időre gyarapodó önkormányzati kötelezettségek, a kötelező feladatok ellátásának finanszírozási hiánya megköveteli azonban a település vezetőitől, hogy felelősségteljes, ugyanakkor a lakosok érdekeit szolgáló döntések szülessenek. A helyi adók vonatkozásában az iparüzési adó és kommunális adó, ami kiemelendő, hiszen ezen bevételek jelenleg is a kötelezően ellátandó feladataink - *óvodai ellátás, szociális alapellátások biztosítása* - finanszírozására fordítódnak, így sajnos a fejlesztések forrásai igencsak korlátozottak. Az egyes szakfeladatokra fordított összegek minimálisak.

Mindazonáltal a lakosság teherbíró erejét is figyelembe véve, csak különlegesen indokolt esetben vállalható és teljesíthető plussz adóterhek kivetése. A környező települések a forráscsökkentések és feladat átalakítások okán már vezettek be többletterheket. Cél, hogy Bárándon a jelenlegi adóterheken kívül más adónemek ne kerüljenek bevezetésre és a meglévő terhek mértékei is csak kivételesen indokolt esetben legyenek megemelve, sőt a ciklus feladata, hogy további adócsökkentések kerülhessenek bevezetésre.

Az adóbevételek alakulása mindkét adónemben lényegében stagnál - *lsd. korábbi táblázat* - évek óta nem került emelésre, sőt a gépjármű adóbevételek 60 %-a 2013. év elejével állami bevételnek minősülnek, így lényegében ezen saját forrás is csökkent.

Az adóbevételek növelése érdekében figyelmet kell fordítani arra, hogy

- az adóalanyok teljes köre adóztatásra kerüljön, ennek érdekében fokozottan figyelemmel kell kísérni az adóalanyi kör adó bejelentési kötelezettségének teljesítését,

- kezdemenyezni kell az elmaradt adóhátralékok mielőbbi beszedését,

- az adózók fizetési morálja javulása érdekében rendszeresen tájékozódni kell az adókintlévőségek nagyságáról, a beszedésre tett intézkedésekről, illetve a szükséges adó-végrehajtási szankciók alkalmazásáról, valamint az intézkedések alapján elért eredményekről.

Fontos, hogy a végrehajtások figyelemmel kísérése, valamint az elmaradások behajtása naprakész, mindenkor pontos és alapos legyen, hiszen enélkül az adórendszer egyenetlenségei kiütköznek, a tartozók egy idő után hátralékaik rendezésére képtelenné válnak. Az elmúlt

közel három év bizonyítja, hogy az adóvégrehajtások eredményesek, „jelentős” bevételi forrást jelentenek.

Cél, hogy a prosperáló vállalkozók és a betelepülni vágyó vállalkozások tovább bővíthessenek, ezzel is a település adóbevételei nőjenek.

6) Közszolgáltatások, közigazgatás

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló CLXXXIX. törvény 13. §-ában foglaltak szerint a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó helyi önkormányzati feladatok különösen:

1. településfejlesztés, településrendezés;
2. településüzemeltetés *(köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása)*;
3. a közterületek, valamint az önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezése;
4. egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások;
5. környezet-egészségügy *(köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás)*;
6. óvodai ellátás;
7. kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása;
8. szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások;
9. lakás- és helyiséggazdálkodás;
10. a területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása;
11. helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás;
12. honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás;
13. helyi adóval, gazdaság szervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok;
14. a kistermelők, őstermelők számára - *jogszabályban meghatározott termékeik* - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is;
15. sport, ifjúsági ügyek;
16. nemzetiségi ügyek;
17. közreműködés a település közbiztonságának biztosításában;
18. helyi közösségi közlekedés biztosítása;
19. hulladékgazdálkodás;

20. távhőszolgáltatás;

21. víziközmű-szolgáltatás, amennyiben a víziközmű-szolgáltatásról szóló törvény rendelkezései szerint a helyi önkormányzat ellátásért felelősnek minősül.

Ezen feladatok ellátása tehát nemcsak elsődleges, hanem kötelező is. Mindezen szolgáltatásokat tehát az önkormányzatnak biztosítani kell és a szükséges mértékig finanszíroznia is. Ezen szolgáltatások ellátásához az állam feladatfinanszírozás keretében támogatást nyújt, azonban sok feladat esetében a finanszírozás és a tényleges kiadás nem fedik egymást. Ezért az Önkormányzatnak saját bevételei *-adóbevételei -* terhére sok esetben alapfeladatellátást szükséges finanszíroznia.

Báránod településüzemeltetési politikájának célkitűzései a következők:

- Az Önkormányzat a közszolgáltatások biztosítása és színvonalának emelése vonatkozásában meghatározottakat a lehető legmegfelelőbb szolgáltatóval végezze, figyelembe véve:
 1. a gazdaságosság,
 2. a hatékonyság,
 3. az eredményesség követelményeit.

- A településüzemeltetési feladatok főbb szervezési, lebonyolítási és operatív feladatait a Polgármesteri Hivatal és a polgármester együttesen végezze, ezzel biztosítva azt, hogy a feladatok ellátása átlátható, összehangolható, szükség esetén átszervezhető legyen.
- A településüzemeltetés során az Önkormányzat Képviselő-testületének figyelemmel kell kísérnie az egyes közfeladatokkal kapcsolatban felmerülő kiadásokat és a vele szemben keletkező bevételeket adott évben, illetve több év viszonylatában. A növekvő költségvetési kiadással és a csökkenő költségvetési bevétellel járó közfeladatok esetében rendszeresen vizsgálni kell azt, hogy a közszolgáltatás biztosítása más szolgáltatóval, illetve más módon nem lehetséges-e.
- A településüzemeltetés során biztosítani kell a megalapozott költségvetéssel, és a likviditás folyamatos figyelemmel kíséréssel azt, hogy az üzemeltetéshez szükséges pénzügyi fedezet rendelkezésre álljon. A pénzügyi problémák bekövetkezésének lehetőségét előre kell jelezni, hogy a szükséges átcsoportosítás és forrásallokáció végrehajtható legyen.
- A településüzemeltetés során kiemelt feladat, hogy olyan térítési díj, illetve az ellenszolgáltatásért biztosított közszolgáltatásokért olyan ellenérték kerüljön megállapításra, amely igazodik a felmerült költségekhez.
- Vizsgálni kell az önkormányzati tulajdonban lévő ingatlanok és egyéb hasznosítható ingó eszközök kihasználtságát. Tervet kell készíteni a kihasználtság növelésére.

I. A településüzemeltetés (köztemetők kialakítása és fenntartása, a közvilágításról való gondoskodás, kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása, a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása, közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása, gépjárművek parkolásának biztosítása) **tehát az alapfeladatok ellátása terén az Önkormányzat az alábbi célokat határozza meg:**

a) köztemetők kialakítása és fenntartása

Az Önkormányzat a köztemető fenntartással kapcsolatos feladatait a Püspökladányi Városüzemeltető Kft.-vel kötött közszolgáltatási szerződés alapján látta el, mely a ciklus során felülvizsgálatra kerül. A temetkezés rendjét a 8/2018. (V.17.) számú önkormányzati rendelet szabályozza, melyet a képviselő - testület folyamatosan próbál aktualizálni a felmerülő problémák, s egyedi ügyek függvényében.

Fontos kiemelni, hogy a temetkezési helyek számának biztosítása a ciklus egyik fő feladata, melyhez további parcellák megnyitása vált indokoltá.

A temetőben az elmúlt években a ravatalozó környezetének felújítása megtörtént, a temető külső területének rendezése azonban indokolt, míg a meglévő létesítmények és területek folyamatos karbantartása is fontos.

További fejlesztési cél:

- a ravatalozó ingóságainak megújítása
- a ravatalozó épületének épületenergetikai felújítása, előtető rendbetétele
- a köztemető útjainak felújítása /gyalogút, közút/
- köztemető előtti parkoló további bővítése
- a veszélyes útkanyarulthoz tartozó sáv lezárása
- a temető kerítésének megújítása
- a közbiztonság fokozása /kamerarendszer bővítése/
- köztemetőért felelős személy kijelölése

b) közvilágítás

Az Önkormányzat célja, hogy a települési energiaszolgáltatás minél takarékosabban valósuljon meg. Ennek érdekében egy hosszú távú konstrukció keretein belül energiatakarékos izzók kerültek felszerelésre, minden meglévő oszlopra a településen, melyek várható élettartamuk és garanciájuk okán jelentősebb karbantartást nem igényelnek a ciklus alatt. Az energiaköltségekből adódó megtakarításuk majd a következő ciklus időtartama alatt jelentkezhetnek.

Fejlesztési cél:

- még közvilágítással nem ellátott területek közművesítése

c) helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása

A közútkezeléssel összefüggésben fontos cél, hogy az Önkormányzat:

- lépést tegyen annak érdekében, hogy az utak állaga ne romoljon, illetve lehetőségekhez képest új utakat építsen,
- figyelemmel kísérje azokat a tényezőket, melyek az utak állapotában kárt okoznak,
- hatékony eszközöket dolgozzon ki annak érdekében, hogy egyes utakat csak az arra feljogosítottak használják.
- fokozott figyelmet kell fordítani a közterületek gondozására, tisztántartására.
- gondoskodni kell az utak menti tájékoztató táblák, és egyéb forgalomszabályozó tárgyak, jelek elhelyezéséről.

Forrást kell találni a belterületi utak továbbfejlesztésére, hogy azok karbantartása és a jelenlegi állapotok megőrzése ne emésszen fel több milliós költségeket éves szinten az Önkormányzat forrásaiból.

d) közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása

A közparkok, közterületek tisztántartását jelenleg az önkormányzat látja el nagymértékben támaszkodva a közmunkaprogramban biztosított humánerőforrásra és eszközökre. A közmunkaprogram folyamatos változásai azonban mindenképp szükségessé teszik, hogy találjunk egy olyan megoldást, ami az állandóságot és a tervezhetőséget képviseli ebben a jelenleg kissé bizonytalan rendszerben.

Az Önkormányzat célkitűzései:

- minél több zöldfelület kialakítása, amely illeszkedik a településképhez és alkalmas a rekreációra
- a meglévő közpark további felújítása
- településrészi játszóterek kialakítása
- “Ültess fát Bárándért” mozgalomba minél több lakos bevonása
- település lakosainak “rábírása” saját környezetük rendben tartására

e) gépjárművek parkolásának biztosítása

A település központjában a parkolók száma a jelenlegi igényeket kielégíti, azonban a kultúrált parkolási lehetőségek biztosítása érdekében szükséges ezek bővítése, hiszen a háztartásonkénti autók száma a duplájára emelkedett az elmúlt öt évben.

Cél:

- parkolóterületek bővítése frekvenciált helyeken (*központ, vasútállomás, posta, temető, óvoda, iskola*)

f) közigazgatás fejlesztése

A település közigazgatásának fejlesztése a közszolgáltatások hozzáférésehez való hozzájutások színvonalának emelését jelenti, mind infrastrukturális, mind humán, mind pedig egyéb oldalon.

Az elmúlt öt évben nagy lépést tettünk ennek megteremtése érdekében, hiszen megújult a Polgármesteri Hivatal, létrejött a Közigazgatási Központ, bevezetésre került az elektronikus ügyviteli rendszer.

Az infrastrukturális fejlesztési cél:

- a Polgármesteri Hivatal épületének akadálymentesítése,
- a meglévő udvar további fejlesztése, biztonsági fejlesztése,
- a feladatellátás eszközeinek fejlesztése és felújítása /informatikai és egyéb fejlesztések/.

A közigazgatás egyéb területein pedig:

- ügyfélközpontú és ügyfélbarát közigazgatás kiépítése, az ügyfelek elégedettségének fokozása
- teljesítménytől függő, "objektív" teljesítményértékelési rendszer kiépítése
- szakmai felkészültség és naprakészség fokozása, képzések szervezése
- az önkormányzati dolgozók teljesítményfüggő megbecsülésének kiépítése.II. A közterületek, valamint az Önkormányzat tulajdonában álló közintézmény elnevezését illetően az alábbiak kerülnek meghatározásra:

Terveink szerint a közeljövőben sem új intézményt, sem új közterületet nem kívánunk kialakítani, így előreláthatólag e feladattal további teendők nincsenek. A törvényi kötelezettségünknek az Úttörő utca átnevezésével eleget tettünk, egyéb teendők ezen a területen nincsenek.

III. Egészségügyi alapellátás, az egészséges életmód segítségét célzó szolgáltatások

Az Önkormányzat a Gazdasági Program időtartama alatt az egészségügyi szolgáltatást a következő módon biztosítja:

– fenntartja:

- ◆ a háziorvosi ellátást (*Vörösmarty utca 26. szám alatti rendelőben*)
- ◆ védőnői ellátást (*Vörösmarty utca 21. szám alatt lévő védőnői szolgálatnál*)

- ◆ fogászati ellátást (*Vörösmarty utca 26. szám alatt lévő rendelőben*)
 - ◆ ügyeleti ellátást (*Vörösmarty utca 21. szám alatt lévő rendelőben*)
- Az általános egészségügyi helyzet javítása érdekében kezdeményezi az egészségügyi, higiéniai szempontból nem megfelelő ingatlanok felkutatását, és a helyzet javítására vonatkozó programok kidolgozását, majd megvalósítását.
 - A közterületeken és az önkormányzati területeken saját erőből gondoskodik a parlagfű-mentesítésről.
 - Anyagi lehetőségeihez mérten támogatja, illetve bonyolítja a lakosság különböző típusú szűrővizsgálatokon való részvételét.

Az Önkormányzat az egészséges életmód közösségi feltételeinek elősegítése érdekében a következő közszolgáltatásokat biztosítja, illetve az alábbi intézkedéseket teszi a szolgáltatás színvonalának emelése érdekében:

- a Képviselő-testület, a Polgármesteri Hivatal és az egészségügyi, szociális ellátást végző intézmények, személyek folyamatosan együttműködnek egymással az egészséges életmód feltételeinek javítása érdekében,
- támogatja azokat a kezdeményezéseket, melyek az egészséges életmóddal, az egészségmegőréssel, az időskorúak problémájával, a hátrányos szociális helyzetbe került személyekkel kapcsolatos felvilágosító, tájékoztató, segítő tevékenységre irányulnak,
- ellenőrzi, hogy
 - a középületekben, közművelődési intézményekben dohányozni csak az arra kijelölt helyen lehessen,
 - kulturális rendezvények sorába épüljenek be a dohányzás, alkohol, drog fogyasztás ártalmaira irányuló programok.

Infrastrukturális és egyéb fejlesztésként:

- az orvosi rendelők alternatív energia felhasználásához kapcsolódó fejlesztések
- védőnői szolgálat energetikai fejlesztése és eszközeinek megújítása
- biztonságos és kiszámítható ellátás biztosítása, szakellátási formák lehetőségeihez építésként kiépítése.

IV. Környezet-egészségügy (köztisztaság, települési környezet tisztaságának biztosítása, rovar- és rágcsálóirtás)

A köztisztaság és településtisztaság fenntartási közszolgáltatás biztosítása érdekében az Önkormányzat:

- kötelezően gondoskodik a kommunális hulladék elszállításáról és ártalmatlanításáról a Bihari Hulladékgazdálkodási Nonprofit Kft. által,
- biztosítja a szelektív hulladékgyűjtés lehetőségét,
- évente legalább egy alkalommal megszervezi a lomtalanítást,
- közterületeken hulladékgyűjtő edényeket biztosít, gondoskodik azok rendszeres ürítéséről,
- gondoskodik az önkormányzati közutak téli síkosság mentesítéséről és a hó eltakarításáról.

Fejlesztési célok:

- hulladékudvar kialakítása, a településen keletkező építési törmelék és zöldhulladék fogadása, majd újrahasznosítása érdekében

V. Óvodai ellátás

Az óvoda épülete 2010-ben került felújításra, így az infrastruktúra jelenleg korszerű és biztosított. Az előregedő településszerkezet azonban indokolja, hogy lényegi változások következzenek be az óvodai ellátás területén, figyelemmel arra, hogy az óvodások száma évről- évre csökken. A jelenlegi négy csoport fenntartása a csökkenő létszám esetén nem lesz tartható és rentábilis, így a közeljövőben meg kell találni azt a működési módot, hogy a csökkenő gyermeklétszám után járó központi finanszírozás továbbra is legalább részben fedezze az óvodai működés költségeit.

Fejlesztési elképzelések:

- óvoda udvarának fejlesztése és eszközökkel való felszerelése
- energetikai hatékonyság fejlesztése
- parkoló kialakítása, forgalomlassító sáv kialakítása
- szakmai kompetenciák fejlesztése
- óvodai kiegészítő programok szervezése.

VI. Kulturális szolgáltatás, különösen a nyilvános könyvtári ellátás biztosítása; filmszínház, előadó-művészeti szervezet támogatása, a kulturális örökség helyi védelme; a helyi közművelődési tevékenység támogatása

A település kulturális életének színtere a Balassa Iván Művelődési Ház és Könyvtár. A Művelődési Ház tevékenységét a közművelődés és a település kulturális értékeinek és érdekeinek ellátása érdekében végzi. Civil kezdeményezések is kibontakozóban vannak az utóbbi években, melyek révén gazdagodik a település kulturális eseményekkel. Ezen rendezvények és események továbbvitele, az anyagi erőforrásokhoz mért továbbfejlesztése indokolt.

A közművelődéssel kapcsolatos feladatok:

-önálló művelődésszervező és/vagy közösségi animátor alkalmazása foglalkoztatási programokon belül,

- pályázati lehetőségek kihasználása,
- bemutatkozási lehetőségek biztosítása (*kiadványok, honlap stb.*),
- civil szervezetek bevonása,
- időszakos kiadvány készítése a helyben zajló fontosabb eseményekről, mind a helyi lakosok, mind az ide érkező turisták jobb tájékoztatása céljából,
- ismeretterjesztő előadássorozatok rendszeres tartása,
- hagyományok őrzése, felújítása, néprajzi és tájvédelmi programok, őszi disznótoros/hal/liba fesztivál, programok.

A képviselő-testület évente kidolgozott és elfogadott rendezvénynaptár alapján szervezi és bonyolítja a települési programokat kiemelt figyelemmel a kulturális, közművelődési lehetőségekre, fejlesztésekre és a közösségfejlesztésre.

A Könyvtár működése évek óta biztosított, ellátottsága megfelelő. Éves szinten a lehetőségekhez mérten fejlesztett, s több magánszemély általi adakozásból is bővített.

Fejlesztési célként meghatározható:

- mozgószínpad kiépítése
- rekreációs központ létrehozása /kulturális központ/
- energetikai fejlesztés /Könyvtár/ a rezsiköltségek csökkentése érdekében.

VII. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások és ellátások

A szociális törvény szerinti kötelező feladatait 2005-től önkormányzatunk társulás útján látja el. A társulás működteti a kabai központú Támasz Szociális Alapszolgáltatási Központot, mely 2005. október 01-től családsegítést, étkeztetést, házi segítségnyújtást, gyermekjóléti szolgáltatást, gyermek napközbeni ellátását bölcsőde - *2014- től ténylegesen Báránd településen*- lát el, 2006. január 01. napjától támogató szolgáltatást, 2006. november 30-tól nappali ellátást - *idősek klubját* - közösségi ellátást (szenvedély- és pszichiátriai betegek), 2011. január 01. napjától jelzőrendszeres házi segítségnyújtást, nappali ellátást biztosít. 2019-től pedig pszichiátriai nappali ellátását is biztosít a szociális ellátásokat fejlesztő TOP pályázatnak köszönhetően.

Az Önkormányzat fontosnak tartja a szociális alapellátások biztosítását, olyan szociális háló megteremtését, mely biztonságot nyújt a település lakosságának.

A szociális ellátások területén az Önkormányzat a következő feladatokat látja el:

- a Képviselő-testület évente legalább egy alkalommal – illetve központi jogszabályváltozások miatt szükség szerint – felülvizsgálja a helyi szociális ellátások rendszerét meghatározó rendeletét, valamint
- évente egy alkalommal beszámoltatja a szociális alapellátást végző intézményt tevékenységéről.
- települési munkaerő piaci- és értékrend közvetítő stratégia kialakítása: a településen mélyszegénységben élő, a munkaerőpiacról kiszorult, alacsonyan képzett lakosok felzárkóztatási lehetőségek kialakítása, mely elősegítheti a kialakult ellentétek feloldását is
- kiemelten kezeli a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatokat.

Báránd Községi Önkormányzat fejlesztési tervei az elkövetkező ciklus vonatkozásában:

- idősek bentlakásos otthonának kialakítása a régi óvoda épületében
- a létszám növelésével munkahelyek létrehozása
- korszerű szállító jármű beszerzése,
- Szolgáltatási területek bővítése.

VIII. Lakás- és helyiséggazdálkodás

Az Önkormányzat jelenleg négy szolgálati lakással és egy üzlet bérleménnyel rendelkezik.

A védőnői szolgálat mellett lévő szolgálati lakás a Belügyminisztérium részére fenntartott ingatlan, így annak hosszútávú hasznosítása bizonytalan. A településen kettő darab szociális

bérlakás kialakítására is sor került a közfoglalkoztatási program keretein belül, amelyek hasznosítása esetszerű.

Cél:

- meglévő, leromlott állagú épületek felújítása
- További bérlakások kialakítása

IX. A területén hajléktalanná vált személyek ellátásának és rehabilitációjának, valamint a hajléktalanná válás megelőzésének biztosítása

Településünkön mindeközéig nem volt olyanra példa, hogy valaki tartósan hajléktalanná váljon és ezáltal kötelezettségünknek eleget kelljen tennünk. Viszont arra a közelmúltban is volt példa, hogy elemi kár miatt ideiglenesen hajléktalanná váltáltak bizonyos személyek és meg kellett oldani az elhelyezésüket. Szociális bérlakásnak azok, melyek ideiglenes elhelyezésére alkalmas önkormányzati ingatlanok.

Fejlesztési cél:

- Önkormányzati átmeneti szálláshelyek kialakítása

X. Helyi környezet- és természetvédelem, vízgazdálkodás, vízkárelhárítás

A Képviselő-testület az épített- és természeti környezet védelme érdekében:

- áttekinti a védelmet igénylő vagy védelem alá vonandó építészeti, valamint természeti értékeket,
- szükség szerint módosítja és felülvizsgálja a helyi védelemről szóló rendeletét,
- a helyi építészeti védelmet igénylő épületek esetében vizsgálja azok megóvásának lehetőségét.

Az épített környezet védelme érdekében kitűzött célok:

- a tulajdonosok segítése abban, hogy az épített környezet méltó védelmet kapjon,
- önkormányzati ingatlanok felújítása.

A természeti környezet védelme érdekében kitűzött célok:

- helyi környezetvédelmi akciók indítása, illetve csatlakozás más szerv által hirdetett környezetvédelmi programokhoz,
- a helyi környezeti értékek megismertetése, népszerűsítés, a természeti értékekben rejlő turisztikai lehetőségek feltárása és kihasználása,
- természeti értékekre felhívó jelzések, táblák készítése.

Az esetleges víz okozta problémák kezelésére Önkormányzatunk rendelkezik vízkár-elhárítási tervvel, mely a jogszabályban meghatározott időnként aktualizálásra és hatóság általi ellenőrzésre kerül. A belterületi vízrendezésre az önkormányzat évente a közmunkaprogram

keretében végez fenntartási munkálatokat, alakítja és formálja a belvízzel leginkább érintett területeket. Még mindig vannak azonban olyan belterületi szakaszok, ahol nem megoldott a vízvezetés, illetve a külterületi csatornák karbantartását, felújítását is haladéktalanul meg kell kezdeni.

Fejlesztési elképzelések:

- a település egészét átfogó, belvízvédelmi csatornarendszer kialakítása
- a vízvezető árkok folyamatos karbantartása és felújítása, mind kül-, mind belterületen
- vízgyűjtő árkok tisztítása és kotrása

XI. Honvédelem, polgári védelem, katasztrófavédelem, helyi közfoglalkoztatás

A honvédelmi, polgári védelmi kötelezettségeink „nyugalmi” időszakban jellemzően a tervek aktualizálásból, gyakorlatok megtartásából, valamint a meglévő kapacitások felülvizsgálatából áll. A katasztrófavédelemmel a kapcsolattartás folyamatos, legtöbb esetben a Közös Önkormányzati Hivatal közbiztonsági referensén keresztül történik.

Közfoglalkoztatás lehetőségeit szem előtt tartva, évek óta mintaprojekteket valósítunk meg a kormányzati elképzelésekkel összhangban. A mintaprogramok értékteremtő, lehetőség szerint piacképes áruk előállítását és hasznosítását, valamint értékesítését jelenti. Ezen programok a település álláskeresőinek közel 100 %-át felszívják, s biztosítanak számukra munkalehetőséget, s megélhetést.

Fejlesztési célok meghatározása:

- közmunkaprogram lehetőségeinek kiaknázása, teljes foglalkoztatás elérése
- aktív, a településért tenni tudó polgári védelmi szolgálat létrehozása
- preventív tevékenység végzése mind a katasztrófavédelmi, mind a polgári védelmi területeken

XII. Helyi adóval, gazdaságszervezéssel és a turizmussal kapcsolatos feladatok

A helyi adóval és gazdaság szervezéssel kapcsolatos teendőkkel a program egyéb pontjai foglalkoznak.

A település *“tranzit”* jellege a turizmus területén is érvényesül, hiszen az átutazók ideiglenes ellátása, a Sárrét kincsi épülő vendégéjszakák száma évek óta hullámzik. Sokan próbálkoznak a falusi vendéglátás nyújtotta lehetőségekkel, azonban az elmúlt évek, a gazdasági válság időszaka nem igazán kedvezett a gazdaság ezen ágazatának.

A turisztika azonban azért is fontos ágazat, mert munkahelyteremtő és népességmegtartó képessége jelentős lehet. Így azontúl, hogy az Önkormányzat saját fejlesztéseket valósít meg e téren, a lakosságot is tájékoztatni és ösztönözni szükséges a különböző pályázati lehetőségek kihasználására. Az elmúlt években több, potenciális turizmusra is épülő fejlesztés is megvalósult, melyek lehetőséget teremthetnek a helyi értékek bemutatására is. Évek óta folyamatosan történik a balatongyöri felújítása és karbantartása, melynek végső célja a folyamatos korszerűsítés.

Az idegenforgalommal kapcsolatos feladatok:

- A helyben megtalálható történelmi, kulturális, természeti, épített környezeti vonzerő minél egyszerűbb, nem erőszakos és minden elemében építő jellegű hasznosítási lehetőségeinek felmérése, tudatosítása mind a helyi lakosokban, mind a látogatókban, a helyi értéktár bizottság feladata pedig ezek rendszerezése.
- Fejleszteni kell a település turisztikai arculatát. Kiemelten kell kezelni azokat a fejlesztéseket, melyek turisztikailag is kiemelkedő jelentőséggel bírnak, vonzerőt jelentenek.
- Keresni kell egyéb ifjúsági szálláshelyek, táborozási lehetőségek kialakításának módjait, például testvér települési kapcsolatok kialakítása révén.

Fejlesztési elképzelések:

- kerékpárút létrehozása a szomszédos településekkel
- ifjúsági szálláshelyek kialakítása
- helyi gyűjtemények és értékek felkarolása, támogatása
- Helyi értéktár bővítése
- a balatongyöri üdülő többcélú fejlesztése.

XIII. A kistermelők, őstermelők számára - jogszabályban meghatározott termékeik - értékesítési lehetőségeinek biztosítása, ideértve a hétvégi árusítás lehetőségét is

A helyi termelők támogatása, a gazdaság vérkeringésébe való beintegrálása elsődleges célunk. A helyi őstermelők termékeinek piacra jutását minden tekintetben támogatnunk szükséges. A Tésztáüzem kialakítása is már ezen célok szellemében került megvalósításra.

A régi óvoda és a mozi közötti területen egy helyi termelők számára nyitva álló termelői piac kialakítása indokolt.

A piaci árusok elárúsító helyeinek fejlesztése a jelenleg hatályos jogszabályok figyelembe vételével.

XIV. Sport, ifjúsági ügyek

A sportról szóló 2004. évi I. részletezi a helyi önkormányzatok feladatait, melyek különösen az alábbiak:

- meghatározni a helyi sportfejlesztési koncepciót és gondoskodni annak megvalósításáról,
- fenti célkitűzéssel összhangban együttműködni a helyi sportszervezetekkel, sportszövetségekkel,
- fenntartani és működtetni a tulajdonát képező sportlétesítményeket,
- megteremteni az önkormányzati iskolai testnevelés és sporttevékenység gyakorlásának feltételeit,
- a köznevelésről szóló törvényben meghatározottak szerint biztosítani az iskolai sportkörök működéséhez, vagy az ezek feladatait ellátó diák-sport egyesületek feladatainak zavartalan ellátásához szükséges feltételeket.

Mindezen célok megvalósítása érdekében átgondolni szükséges a helyi sportfejlesztési koncepcióban foglalt célok megvalósításának támogatása, mely jelenleg a Sport Egyesület keretein belül és az iskolai testnevelés által valósul meg a településen. Az elmúlt évek pályázati forrásainak köszönhetően kültéri kondipark kiépítése is megvalósult, amely ezen terület további céljait erősítette.

A mindennapos mozgás kultúráját segítő, a mindennapos testnevelést és a közösség érdekeit kiszolgáló új tornaterem építése a nemzeti infrastruktúra fejlesztő beruházások révén újabb lehetőséget teremt a sport és az ifjúsági ügyek fejlesztése területén.

Az ifjúsági ügyek területén az ifjúságpolitika kialakítása, ifjúsági szervezetek létrehozása indokolt. A fiatalok közösségi színtereinek fejlesztése.

Fejlesztési elképzelések:

- Sport Egyesület támogatása
- Sportlétesítmények fejlesztése /műfüves pálya, a meglévő félkész egyesületi ingatlan befejezése és tartalommal való megtöltése/
- Rekortán pálya körülötte terület felújítása
- További kondiparkok kialakítása
- ovifoci pálya kialakítása

XV. Nemzetiségi ügyek

Az Önkormányzat Képviselő-testülete hivatalán keresztül biztosítja a nemzeti és etnikai kisebbségek jogainak érvényesülését. Az önkormányzat biztosítja a kisebbségek és civil szervezeteik részére a kulturális és sportlétesítmények használatát, illetve együttműködési megállapodásban rögzítette a közös feladatokat.

Településünkön Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik, amely elsősorban a roma lakosság ügyeinek segítésére létrejött szervezet.

XVI. Közreműködés a település közbiztonságának biztosításában

Az Önkormányzat a helyi közbiztonsági feladatok ellátása, illetve színvonalának javítása érdekében:

- támogatja a közbiztonság növelését segítő programok, tájékoztatók szervezését, ilyen programok tartását kezdeményezi a rendvédelmi szerveknél,
- támogatja a polgárőrség működtetését (szorgalmazza a polgárőrszervezet aktív tevékenységét, helyet biztosít számukra, anyagilag támogatást nyújt részükre),
- felhívja a Rendőrség figyelmét a tudomására jutott, a közbiztonságot veszélyeztető körülményekre,
- a külterületek vagyonvédelmét mezőőri szolgálat fenntartásával segíti,

Fejlesztési területek:

- mezőőrség szervezetének bővítése
- kamerarendszer továbbfejlesztése, bővítése a településen a közbiztonság fokozására
- polgárőr szervezet támogatása /pályázatok és egyéb/
- rendőrség munkájának segítése, támogatások nyújtása

XVII. Hulladékgyűjtés

A település a Bihari Hulladékgyűjtési Nonprofit Kft. által, mind közszolgáltató által gondoskodik a településen keletkező hulladék - kommunális és szelektív- elszállításáról és ártalmatlanításáról. A szelektív hulladék gyűjtése 2015 óta kötelező, melynek feltételei kezdetben a zsákos begyűjtés, tavaly óta pedig a kukás rendszer működésével biztosított. A szolgáltatás központi jellegét erősíti, hogy hatósági árszabás által és a rezsicsökkentés okán nincs ráhatása az Önkormányzatnak a szolgáltatás árára.

A szolgáltatás jelentős károkat okoz a település útjainak állapotában, ezek mérséklése szükséges, ezért a szolgáltatás területi gyűjtőpontok kialakítása indokolt lenne, az ott élők együttműködésével.

A fejlesztési célok:

- hulladékudvar kialakítása
- építési törmelék és zöldhulladék hasznosítás.
- újrahasznosítás elősegítése.

XVIII. Víziközmű szolgáltatás

Az Önkormányzat biztosítja szolgáltatón keresztül az egészséges ivóvízellátás és szennyvízelvezetési szolgáltatásokat.

A település infrastruktúrája kiépített, amely a 2014. évben a szennyvíz kiépítésével vált teljessé. A vízműszolgáltatások üzemeltetője a Tiszamenti Regionális Vízmű Zrt., amely 2015. január 01. napjától szolgáltat a településen.

Az ivóvízrendszer felújítása megtörtént, a Hajdú -Bihar Ivóvízminőség- javító projekt lévén, amely a települési ivóvíz kutat megszüntette és távvezetéken szállítja a vizet Kabáról. A fejlesztés indoka a település vízkészletének Bór és Arzén tartalma, amely a jelenlegi hatályos jogszabályoknak és Uniós normáknak nem felelt meg, azonban jelenleg a Kabai víz által a határértékeknek való megfelelés biztosított.

A szennyvízhálózat kiépítése is társulási szinten (*Kaba- Báránd- Tetétlen*) közös megvalósításával jött létre. A fejlesztés körüli több éves lakossági problémák az üzembe helyezéssel megszűntek, a rendszer 2014 októbertől üzemel, a lakosok közel 100 %-a már rákötött.

Fejlesztési területek:

- teljes ivóvízhálózat rekonstrukciója
- szolgáltatás színvonalának emelése
- Talajterhelési díj bevezetése

A települési kötelező feladatok ellátását biztosítani csak úgy lehet, ha megtaláljuk az egyensúlyt az egyes szakfeladatok közötti források elosztása és a költséghatékony, előirányzat szerinti gazdálkodás elvei között. A források allokációja természetesen függ a mindenkori állami költségvetéstől, a rendelkezésre álló pályázati forrásoktól, törekednünk kell azonban arra, hogy minden lehetőséget megragadva használjuk ki a fejlesztési programokat.

Az új Uniós ciklus forrásai lehetőséget teremtenek nem csak országos, hanem az új elképzelések szerint megyei szinten is források lehívására. Ugyanakkor az adópolitikai intézkedéseknek is igazodnia kell a rövidebb és hosszabb távú fejlesztésekhez, a biztonságos működés követelményeihez.

Összegezés

A 2019-2024 közötti önkormányzati időszakban a felsorolt feladatokat szem előtt tartva a következő módon kell gazdálkodni:

1. Az Önkormányzatnak maradéktalanul el kell látnia a kötelező feladatait.
2. Meg kell őrizni és törekedni kell a gazdálkodás likviditási biztonságára.
3. Meg kell teremteni a lehetőségét a folyamatos fejlesztéseknek, gazdálkodásunk, működésünk átgondolásával, szükséges változtatásaival.
4. Az elkövetkező időszakra tervezett fejlesztéseket fontossági sorrendbe kell állítani, mely során a kiindulási alap azok támogatottsága a kistérségi, regionális, országos és Uniós fejlesztési tervekben.
5. Meg kell teremteni a lehetőségét annak, hogy az önként vállalt feladataink közül minél többet ebben az időszakban is támogatni tudjunk, egyben át kell e feladatainkat tekinteni minden évben.
6. Meg kell hozni azon döntéseket, amelyek az elkövetkezendő évek költségvetéseiben lehetővé teszik a biztonságos működés és folyamatos fejlesztés lehetőségeit.
7. A COVID-19 koronavírus okozta feladatok és annak társadalmi, gazdasági következményeinek kezelésével kapcsolatos feladatok.

Záradék:

Báránd Községi Önkormányzat Polgármestere a - *Képviselő - testület egyetértése mellett*- 50/2020. (IV.29) számú polgármesteri határozatával elfogadta Báránd Községi Önkormányzat 2019- 2024. évi Gazdasági Programját.